პროლეტარელებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

№ 272 (18514) ხუთშაბათი, 25 ნოემბერი, 1982 წელი ფასი 3 კაპ.

მოსკოვი, კრემლი. 1982 წლის 24 ნოემბერი. სსრ კავშირის მეათე მოწვევის უმაღლესი საბჭოს მეშვიდე სესიის დასკვნითი სხდომა. საკავშირო-საქართველოს ტელეფოტო.

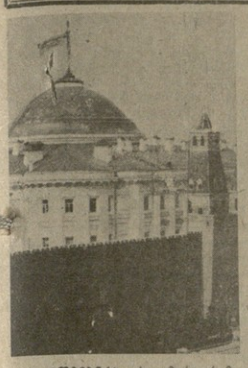

24 ნოემბერს საღამოს კრემლის დიდ სასახლეში გაიმართა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს კავშირის საბჭოსა და ეროვნებათა საბჭოს გაერთიანებული სხდომა.

დეპუტატები მჭეხარე, ხანგრძლივი ტაშით შეხვდნენ ამხანაგებს ი. ვ. ანდროპოვს, ბ. ა. ალიევს, მ. ს. გორბაჩოვს, ვ. ვ. გრიშინს, ნ. ა. გრომიკოს, დ. ა. კუნაევს, ა. ნ. პელშეს, გ. ვ. რომანოვს, ნ. ა. ტიხონოვს, დ. თ. უსტინოვს, ვ. ვ. შჩერბიცკის, კ. უ. ჩერნენკოს, ვ. ნ. დემიჩევს, ვ. ი. დოლგიხს, ტ. ი. კისელიოვს, ვ. ვ. კუზნეცოვს, ბ. ნ. პონომარიოვს, შ. რ. რაშიდოვს, მ. ს. სოლომენცევს, ე. ა. შევარდნაძეს, მ. ვ. ზიმიანინს, ა. ვ. კაბანოვს, ნ. ი. რიაბოვს, კ. ვ. ოუსაკოვს.

სხდომა მიმდინარეობდა ა. ვ. შატიკოვის თავმჯდომარეობით.

დამსწრეთ პატივი მოგეს უეცრად გარდაცვლილი სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივნის მ. ბ. გიორგაძის ხსოვნას.

ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1983 წლის სახელმწიფო გეგმის შესახებ და 1982 წლის გეგმის შესრულების მიმდინარეობის შესახებ საკითხზე საბოლოო სიტყვა წარმოთქვა სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილემ, სსრ კავშირის სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტის თავმჯდომარემ დეპუტატმა ნ. კ. ბაბაევმა.

ეროვნებათა საბჭომ და კავშირთა საბჭომ დეტალურად და ყოველმხრივ განიხილეს სსრ კავშირის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1983 წლის სახელმწიფო გეგმა. მუდმივი კომისიებიდან დასკვნებსა და თანამოსაზეგბებში, დეპუტატებს გამოსულებში მთლიანად მოწონებულია 1983 წლის გეგმა.

სესიის სხდომებზე გამოსულმა ორივე პალატის დეპუტატებმა ხაზი გაუსვეს, რომ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1982 წლის ნოემბრის პლენუმის დადგენილებას და ამ პლენუმზე სკკპ ცენტრალური მდივნის ი. ვ. ანდროპოვის გამოსულს გადაწყვეტი მნიშვნელობა აქვს გეგმის შესრულების ორგანიზაციისთვის, წარმოების ეფექტიანობის ამაღლებისათვის, ჩვენი საზოგადოების სოციალურ საკითხთა გადაწყვეტისათვის.

1983 წლის გეგმის განხილვისას სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პალატების საგეგმო-სახელოვნებო კომისიებმა, თქვა შემდეგ კომისიებმა, ეროვნებათა საბჭოს ერთხელ, ორჯერ, ორატორმა, შემოიტანეს წინადადებები გადადგეს სახალხო მოხმარების ცალკეულ სახეობათა საქონლის წარმოება და რეალიზება 179,3 მილიონი მანეთის საერთო ოდენობით, საცალო ფასებში.

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დავალებით ორატორმა საესიას მოახსენა, რომ ეს წინადადებები განხილული და მიღებულია. შესაბამისი შეცვლილებანი იქნება შეტანილი 1983 წლის სახელმწიფო გეგმაში.

მუდმივ კომისიებში გეგმის განხილვისას და სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს ორივე პალატის სხდომებზე მის შესახებ მსჯელობისას წამოყენებულია მთელი რიგი დიდმნიშვნელოვანი წინადადებანი, რომელთა მიზანია სახალხო მეურნეობის რეზერვებისა და შესაძლებლობების უფრო სრული გამოყენება, რათა გაიზარდოს ცალკეული სახეობათა პროდუქციის, განსაკუთრებით სახალხო მოხმარების საქონლის წარმოება, ამაღლდეს პროდუქციის ხარისხი და გადაიჭრას ცალკეული დარგებისა და ქვეყნის რეგიონების განვითარების მთელი რიგი საკითხები.

დეპუტატების გამოსულებში ადგილი იყო ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების სხვა დიდმნიშვნელოვანი საკითხებიც, გამოთქვა კრიტიკული შენიშვნები სსრ კავშირის სამინისტროების, უწყებების და ეკრძოდ სსრ კავშირის სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტის მიმართ.

მთავრობის დავალებით ორატორმა სესიის მოახსენა, რომ დეპუტატების ყველა წინადადებასა და შენიშვნას ყურადღებით განიხილავენ, მათ გამო მიიღებენ შესაბამის გადაწყვეტილებებს და განხილვის შედეგებს აცნობებენ დეპუტატებს.

მიმდინარე სესიაზე 1983 წლის სახელმწიფო გეგმის განხილვა, თქვა დასასრულ ნ. კ. ბაბაევმა, კიდევ ერთხელ უსვამს ხაზს, რომ მშრომელები სულ უფრო მეტ ინტერესს იჩენენ სახალხო მეურნეობის მთელი რეზერვების, გამოყენებისადმი, მის ყველა დარგში წარმოების ეფექტიანობის ამაღლებისადმი, სახელმწიფო, საგეგმო და შრომის დისციპლინის განმტკიცებისადმი, რომლებიც ქვეყნის ეკონომიკის ძლევამოსილი და დინამიკური განვითარების, 1983 წლის გეგმის სოციალურ-ეკონომიკური ამოცანების გადაწყვეტის უმნიშვნელოვანესი პირობებია.

ეს წინადადებანი მთლიანად და სავსებით შეეფინებიენ სესიის წინ გამართული სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმის გადაწყვეტილებებს.

პალატებში ცალ-ცალკე კენჭისყრით სსრ კავშირის უმაღლესმა საბჭომ ერთხმად მიიღო კანონი სსრ კავშირის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1983 წლის სახელმწიფო გეგმის შესრულების მიმდინარეობის შესახებ საკითხზე მიღებული დადგენილება.

ეროვნებათა საბჭომ ასევე ერთხმად მიიღო კანონი სსრ კავშირის უმაღლესმა საბჭომ ერთხმად მიიღო კანონი სსრ კავშირის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1983 წლის სახელმწიფო გეგმის შესრულების მიმდინარეობის შესახებ საკითხზე მიღებული დადგენილება.

ეროვნებათა საბჭოს ერთხმად მიიღო კანონი სსრ კავშირის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1983 წლის სახელმწიფო გეგმა.

ეროვნებათა საბჭოს ერთხმად მიიღო კანონი 1982 წლის სახელმწიფო გეგმის შესრულების მიმდინარეობის შესახებ საკითხზე მიღებული დადგენილება.

ეროვნებათა საბჭოს ერთხმად მიიღო კანონი 1983 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ.

კანონით დამტკიცებულია სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ წარმოდგენილი 1983 წლის სახელმწიფო გეგმა კავშირის საბჭოს ეროვნებათა საბჭოს მუდმივ კომისიათა შესწორებების გათვალისწინებით.

დადგენილია სსრ კავშირის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების ძირითად მაჩვენებელთა მიზეგიდან მატების ტემპი 1983 წლისთვის: მოხმარებისა და დაგროვებისთვის გამოყენებული ეროვნული შემოსავალი 1982 წლთან შედარებით გაიზრდება 3,0 პროცენტით, მრეწველობის პროდუქცია — 3,2 პროცენტით, აქედან: წარმოების საშუალებათა წარმოება — 3,1 პროცენტით, მოხმარების საგნების წარმოება — 3,5 პროცენტით. მომავალ წელს ერთ სულ მოსახლეზე რეალური შემოსავალი გაიზრდება 2 პროცენტით, სახელმწიფო და კოოპერაციული ვაჭრობის საცალო საქონელბრუნვა — 5,4 პროცენტით, მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო მომსახურების რეალიზაციის მოცულობა — 6,8 პროცენტით.

გადაწყდა 1983 წელს დაფინანსების ყველა წყაროს ხარჯვა აშენდეს 106,6 მილიონი კაბიტალური მეტი საერთო ფართობის საცხოვრებელი სახლები.

ერთხმად იქნა მიღებული სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დადგენილება სსრ კავშირის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1982 წლის სახელმწიფო გეგმის შესრულების მიმდინარეობის შესახებ.

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დავალება განხილოს კავშირის საბჭოს და ეროვნებათა საბჭოს მუდმივ კომისიათა დასკვნანი სსრ კავშირის 1983 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის, ადგილობრივ საბჭოთა დეპუტატების მიერ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პალატების სხდომებზე გამოთქმული წინადადებები და შენიშვნები, და მიიღოს მათ გამო შესაბამისი გადაწყვეტილებანი.

სხდომის თავმჯდომარემ დამსწრეთ აცნობა, რომ სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ შემოტანა წარდგენება სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველ მოადგილედ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრის ბ. ა. ალიევის დანიშვნის შესახებ.

სსრ კავშირის უმაღლესმა საბჭომ ერთხმად მიიღო დადგენილება დეპუტატ ჰ. ა. ალიევის სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველ მოადგილედ დანიშვნის შესახებ.

შემდეგ დეპუტატები შეუდგნენ დღის წესრიგის მორიგი საკითხის — სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვრის შესახებ სსრ კავშირის კანონის პროექტის განხილვას. მოხსენება გააკეთა სსრ კავშირის სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარემ დეპუტატმა ვ. ვ. ფედორჩუკმა.

ამ საკითხზე ორივე პალატის კომისიათა თანამოსაზეგბა გააკეთა ეროვნებათა საბჭოს საკანონმდებლო განხილულობათა კომისიის თავმჯდომარემ ი. ბ. იარკოვომ. პროექტის მომზადება, თქვა მან, შემადგენელი ნაწილია მუშაობისა, რომელიც წარმოების, რათა მოქმედი კანონმდებლობა შეეფასებინა კონსტიტუციას და გამოვაცეთ სსრ კავშირის კანონთა წიგნი.

კომისიები აღნიშნავენ, რომ კანონის პროექტი შეესაბამება კონსტიტუციას, რომლის მიხედვითაც სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვრებისა და ტერიტორიის განსაზღვრა და დაცვა სსრ კავშირის გამგებლობას განეკუთვნება. პროექტი ემყარება კონსტიტუციის დებულებებს საბჭოთა სახელმწიფოს საგარეო პოლიტიკის პრინციპებისა და სოციალისტური საშობლოს დაცვის შესახებ.

სახელმწიფო საზღვრის შესახებ კანონის პროექტი შემუშავებულია საბჭოთა სოციალისტური სახელმწიფოს განვითარების თანამედროვე ეტაპის პირობებისა და სხვა ქვეყნებთან სსრ კავშირის თანამშრომლობის მიღწეული დონის გათვალისწინებით. იგი ასახავს სახელმწიფოს საზღვრის შესახებ მოქმედი კანონმდებლობის გამოცდილების არსებულ პრაქტიკას, ითვალისწინებს სსრ კავშირის საერთაშორისო ხელშეკრულებათა დებულებებს.

საკანონმდებლო განხილულობათა კომისიებმა მოიწონეს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ შეტანილი პროექტი კანონისა სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვრის შესახებ. ამასთანავე კომისიებმა მიზანშეწონილად ცნეს გაითვალისწინონ მთელი რიგი შემოსული შენიშვნები და წინადადებები და ამასთან დაკავშირებით შეეტანეს პროექტში ცალკეული ცვლილებები და შესწორებები.

საკანონმდებლო განხილულობათა კომისიებს, თქვა მან, შემოაქვს წინადადება დამტკიცდეს კანონი სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვრის შესახებ შეტანილი დამატებებითა და დაზუსტებებითურთ, აგრეთვე პროექტი სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დადგენილებისა აღნიშნული კანონის სამოქმედოდ შემოღების შესახებ.

საზღვარი, განაცხადა სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრის პირველმა მოადგილემ დეპუტატმა გ. მ. კორნიენკომ, —ეს არის კარი მეზობლის, გარე სამყაროსაკენ. იგი მაგრა გვაქვს ჩაკეტილი ამათთვის, ვისაც მოუწყენლებია ამ კარიდან იკი განზრახვით შემოვიდეს. სამაგიეროდ იგი ღია გვაქვს კეთილი საქმეებისათვის, ურთიერთხელსაყრელი თანამშრომლობისათვის. ასე იყო მუდამ, საბჭოთა ხელისუფლების პირველი წლებიდან. და მით უმეტეს ასეა ახლა, უწინარეს ყოვლისა, ჩვენს საზღვრებზე მეზობელ სოციალისტურ ქვეყნებთან. გასაგები მიზეზების გამო საბჭოთა კავშირი უაღრესად დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს და ანიჭებს ეკონომის საზღვრების ურღვევობას. დღეს საყოველთაოდ აღიარებულ ჭეშმარიტებად ითვლება ის, რომ მშვიდობა ევროპაში შეიძლება შენარჩუნებულ იქნეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ეს აღარავინ ხელყოფს თანაბეროვნად საზღვრებს.

საბჭოთა მხარეს, თქვა ორატორმა, არაერთგზის გამოუთქვამს მზადყოფნა, რომ ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკასთან ჩვენი საზღვარიც ასევე მეგობრობისა და კეთილმეზობლობის საზღვარი იყოს. შეიძლება კმაყოფილებით აღინიშნოს, რომ უკანასკნელ ხანს საბჭოთა კავშირ-ჩინეთის საზღვარზე ვითარება უფრო მშვიდი გახდა: საქმიანად წყდება მდინარეთა სასაზღვრო უბნებზე გემთა ნაოსნობის საკითხები, მიღწეულია მორიგება საზღვრისპირა ვაჭრობის განახლების შესახებ.

სასაზღვრო სამსახური, განაცხადა სრულიად საკავშირო აღკკ ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა დეპუტატმა ვ. ფ. მიშინმა, მოითხოვს მაღალ მორალურ თვისებებს, ოსტატობას, ცოდნას, სიმტკიცეს, სამშობლოსადმი უსაზღვრო ერთგულებას. ყოველივე ამას ვითვალისწინებთ, როცა ვარჩევთ და ვგზავნით ახალგაზრდებს კომკავშირის საგზურებით სასაზღვრო ჯარებში.

ამ ბოლო წლებში სრულიად საკავშირო აღკკ ცენტრალურმა კომიტეტმა სასაზღვრო ჯარების სარდლობასა და პოლიტსამმართველოსთან ერთად განახორციელა მთელი რიგი ღონისძიებანი ჯარებში კომკავშირული მუშაობის შემდგომი გაუმჯობესების, სასზღვარზე სამსახურისათვის ახალგაზრდობის მომზადების საშეფო ურთიერთობის გაძლიერებისათვის.

სახელმწიფო საზღვრის დაცვაში საბჭოთა მოქალაქეების მონაწილეობის შესახებ განსახილველი კანონპროექტის დებულებას დაუჭირა მხარი თავის გამოსვლაში ქალაქ ერევნის გოგოლის სახელობის საშუალო სკოლის დირექტორმა დეპუტატმა ა. ვ. ხაჩატრიანმა. მან კოლეგებს — ქვეყნის საზღვრისპირა რაიონების სკოლების პედაგოგებს მოუწოდა გამოიყენონ სახელმწიფო საზღვრის კანონი თავიანთი მუშაობაში მოზარდი თაობის პატრიოტული აღზრდისათვის.

ჩვენი ოლქი, თქვა ბელორუსიის კომპარტიის ბრესტის საოლქო კომიტეტის პირველმა მდივანმა დეპუტატმა ე. ვ. სოკოლოვმა, — სასაზღვროა. კარგად არის ცნობილი, რომ ომათ შორის, ვინც ჩვენს ქვეყანაში ჩამოდის, არიან არა მარტო მოყვარეები, არამედ ისინიც, ვისაც მიცემული აქვს სპეციალური დავალება, როგორმე შემოიტანოს საბჭოთა კავშირში ესა თუ ის ინფორმაცია. ეი რატომ არის, რომ ბრესტის მესაზღვრეთა და მებაჟეთა სადაგი დღეები თუ დღესასწაულები მიზანსწრაფულ შრომითია აღსავსე.

დეპუტატებმა პალატებში ცალ-ცალკე კენჭისყრით ერთხმად მიიღეს კანონი სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვრის შესახებ.

მიღებულია სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დადგენილება სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვრის შესახებ კანონის სამოქმედოდ მიღების შესახებ.

მოხსენება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებათა დამტკიცების შესახებ გააკეთა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის პირველმა მოადგილემ ვ. ვ. კუზნეცოვმა. დეპუტატებმა მოხსენების გამო მიიღეს შესაბამისი კანონები და დადგენილებანი.

შემდეგ სიტყვა მიეცა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივანს დეპუტატ ი. ვ. კაბანოვს. მან თქვა:

მიხეილ პორფილეს ძე გიორგაძის გარდაცვალების გამო ჩვენ ამ სესიაზე უნდა გადავწყვეტოთ საკითხი სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივნის არჩევის შესახებ.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროო ამ პოსტზე რეკომენდაციას აძლევს დეპუტატ თენგიზ ხიკოლოშის ძე მენთეშაშვილს, რომელიც მუშაობს პარტიის თბილისის საქალაქო კომიტეტის პირველ მდივნად.

აბმ. თ. ნ. მენთეშაშვილი დაბადებულია 1928 წელს, ეროვნებით ქართველია, სკკპ წევრია 1952 წლიდან. აქვს უმაღლესი განათლება, სპეციალობით არის ინჟინერ-მექანიკოსი.

მრომითი საქმიანობა დაიწყო რუსთავის მეტალურგიულ ქარხანაში. 20 წელზე მეტია იმუშავებს პარტიულ სამუშაოზე. იყო საქართველოს კომპარტიის რუსთავის საქალაქო კომიტეტის პირველი მდივანი, პარტიის თბილისის საქალაქო კომიტეტის მეორე მდივანი, ხოლო უკანასკნელი ექვსი წელია მუშაობს პარტიის თბილისის საქალაქო კომიტეტის პირველ მდივნად.

აბმ. თ. ნ. მენთეშაშვილი არჩეული იყო სსრ კავშირის მეცხრე მოწვევის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატად. ამჟამად იგი ეროვნებათა საბჭოს დეპუტატია.

აბმ. თ. ნ. მენთეშაშვილმა თავი გამოიჩინა როგორც მომზადებულმა მუშამ, კარგმა ორგანიზატორმა.

სსრ კავშირის უმაღლესმა საბჭომ ერთხმად მიიღო დადგენილება, რომ დეპუტატი თ. ნ. მენთეშაშვილი არჩეულ იქნეს სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივნად.

სსრ კავშირის მეათე მოწვევის უმაღლესი საბჭოს მეშვიდე სესია მუშაობა დაამთავრა. (საკვლი).

სსრ კავშირის მეათე მოწვევის უმაღლესი საბჭოს მეშვიდე სესია

სამშობლოს საკეთილდღეოდ, ხალხის საკეთილდღეოდ

კავშირის საბჭოსა და ეროვნებათა საბჭოს გაერთიანებული სხდომა

დეპუტატების ყველა წინადადებასა და შენიშვნას ყურადღებით განიხილავენ, მათ გამო მიიღებენ შესაბამის გადაწყვეტილებებს და განხილვის შედეგებს აცნობებენ დეპუტატებს.

მიმდინარე სესიაზე 1983 წლის სახელმწიფო გეგმის განხილვა, თქვა დასასრულ ნ. კ. ბაბაევმა, კიდევ ერთხელ უსვამს ხაზს, რომ მშრომელები სულ უფრო მეტ ინტერესს იჩენენ სახალხო მეურნეობის მთელი რეზერვების, გამოყენებისადმი, მის ყველა დარგში წარმოების ეფექტიანობის ამაღლებისადმი, სახელმწიფო, საგეგმო და შრომის დისციპლინის განმტკიცებისადმი, რომლებიც ქვეყნის ეკონომიკის ძლევამოსილი და დინამიკური განვითარების, 1983 წლის გეგმის სოციალურ-ეკონომიკური ამოცანების გადაწყვეტის უმნიშვნელოვანესი პირობებია.

ეს წინადადებანი მთლიანად და სავსებით შეეფინებიენ სესიის წინ გამართული სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმის გადაწყვეტილებებს.

ბალატებში ცალ-ცალკე კენჭისყრით სსრ კავშირის უმაღლესმა საბჭომ ერთხმად მიიღო კანონი სსრ კავშირის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1983 წლის სახელმწიფო გეგმის შესრულების მიმდინარეობის შესახებ საკითხზე მიღებული დადგენილება.

ეროვნებათა საბჭომ ასევე ერთხმად მიიღო კანონი სსრ კავშირის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1983 წლის სახელმწიფო გეგმა. მუდმივი კომისიებიდან დასკვნებსა და თანამოსაზეგბებში, დეპუტატებმა გამოსულებში მთლიანად მოწონებულია 1983 წლის გეგმა.

სესიის სხდომებზე გამოსულმა ორივე პალატის დეპუტატებმა ხაზი გაუსვეს, რომ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1982 წლის ნოემბრის პლენუმის დადგენილებას და ამ პლენუმზე სკკპ ცენტრალური მდივნის ი. ვ. ანდროპოვის გამოსულს გადაწყვეტი მნიშვნელობა აქვს გეგმის შესრულების ორგანიზაციისთვის, წარმოების ეფექტიანობის ამაღლებისათვის, ჩვენი საზოგადოების სოციალურ საკითხთა გადაწყვეტისათვის.

1983 წლის გეგმის განხილვისას სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პალატების საგეგმო-სახელოვნებო კომისიებმა, თქვა შემდეგ კომისიებმა, ეროვნებათა საბჭოს ერთხელ, ორჯერ, ორატორმა, შემოიტანეს წინადადებები გადადგეს სახალხო მოხმარების ცალკეულ სახეობათა საქონლის წარმოება და რეალიზება 179,3 მილიონი მანეთის საერთო ოდენობით, საცალო ფასებში.

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დავალებით ორატორმა საესიას მოახსენა, რომ ეს წინადადებები განხილული და მიღებულია. შესაბამისი შეცვლილებანი იქნება შეტანილი 1983 წლის სახელმწიფო გეგმაში.

მუდმივ კომისიებში გეგმის განხილვისას და სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს ორივე პალატის სხდომებზე მის შესახებ მსჯელობისას წამოყენებულია მთელი რიგი დიდმნიშვნელოვანი წინადადებანი, რომელთა მიზანია სახალხო მეურნეობის რეზერვებისა და შესაძლებლობების უფრო სრული გამოყენება, რათა გაიზარდოს ცალკეულ სახეობათა პროდუქციის, განსაკუთრებით სახალხო მოხმარების საქონლის წარმოება, ამაღლდეს პროდუქციის ხარისხი და გადაიჭრას ცალკეული დარგებისა და ქვეყნის რეგიონების განვითარების მთელი რიგი საკითხები.

დეპუტატების გამოსულებში ადგილი იყო ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების სხვა დიდმნიშვნელოვანი საკითხებიც, გამოთქვა კრიტიკული შენიშვნები სსრ კავშირის სამინისტროების, უწყებების და ეკრძოდ სსრ კავშირის სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტის მიმართ.

მთავრობის დავალებით ორატორმა სესიას მოახსენა, რომ

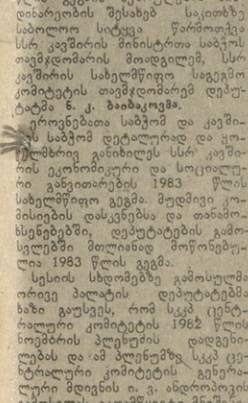

დეპუტატების ყველა წინადადებასა და შენიშვნას ყურადღებით განიხილავენ, მათ გამო მიიღებენ შესაბამის გადაწყვეტილებებს და განხილვის შედეგებს აცნობებენ დეპუტატებს.

მიმდინარე სესიაზე 1983 წლის სახელმწიფო გეგმის განხილვა, თქვა დასასრულ ნ. კ. ბაბაევმა, კიდევ ერთხელ უსვამს ხაზს, რომ მშრომელები სულ უფრო მეტ ინტერესს იჩენენ სახალხო მეურნეობის მთელი რეზერვების, გამოყენებისადმი, მის ყველა დარგში წარმოების ეფექტიანობის ამაღლებისადმი, სახელმწიფო, საგეგმო და შრომის დისციპლინის განმტკიცებისადმი, რომლებიც ქვეყნის ეკონომიკის ძლევამოსილი და დინამიკური განვითარების, 1983 წლის გეგმის სოციალურ-ეკონომიკური ამოცანების გადაწყვეტის უმნიშვნელოვანესი პირობებია.

ეს წინადადებანი მთლიანად და სავსებით შეეფინებიენ სესიის წინ გამართული სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმის გადაწყვეტილებებს.

ბალატებში ცალ-ცალკე კენჭისყრით ერთხმად მიიღეს კანონი სსრ კავშირის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ.

კანონით დამტკიცებულია სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ წარმოდგენილი 1983 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტი კავშირის საბჭოსა და ეროვნებათა საბჭოს მუდმივ კომისიათა შესწორებების გათვალისწინებით. 354106241 ათასი მანეთის ოდენობით და გასავლის ნაწილში 353905041 ათასი მანეთის ოდენობით, ამასთან შემოსავალი გასავალს აჭარბებს 201200 ათასი მანეთის ოდენობით.

სახალხო მეურნეობის დაფინანსებას — მძიმე მრეწველობის, საშშენებლო ინდუსტრიის, მსუბუქი და კვების მრეწველობის, სოფლის მეურნეობის, ტრანსპორტის, სანაფლო-კომუნალური მეურნეობისა და სახალხო მეურნეობის სხვა დარგების შემდგომ განვითარებას — გასაგზავნ მოხმარდება 198255961 ათასი მანეთი, სოციალურ-კულტურულ ღონისძიებათა ასაგებენი შეადგენს 114205560 ათასი მანეთის, აქედან სახელმწიფო სოციალური დაზღვევის ბიუჯეტის მიხედვით — 43538650 ათასი მანეთის.

ქვეყნის თავდაცვის ასიგნებანი დადგენილია 17054000 ათასი მანეთის ოდენობით.

კანონით განსაზღვრულია მოკავშირე რესპუბლიკების 1983 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტები.

სსრ კავშირის უმაღლესმა საბჭომ სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დაავალა განიხილოს წინადადებები და შენიშვნები, რომლებიც ჩამოყალიბებულია კავშირის საბჭოსა და ეროვნებათა საბჭოს მუდმივ კომისიათა დასკვნაში სსრ კავშირის 1983 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის, აგრეთვე დეპუტატების მიერ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პალატების სხდომებზე გამოთქმული წინადადები და შენიშვნები, და მიიღოს მათ გამო შესაბამისი გადაწყვეტილებანი.

სხდომის თავმჯდომარემ დამსწრეთ აცნობა, რომ სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ შემოტანა წარდგენება სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველ მოადგილედ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრის ჰ. ა. ალიევის დანიშვნის შესახებ.

სსრ კავშირის უმაღლესმა საბჭომ ერთხმად მიიღო დადგენილება დეპუტატ ჰ. ა. ალიევის სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველ მოადგილედ დანიშვნის შესახებ.

შემდეგ დეპუტატები შეუდგნენ დღის წესრიგის მორიგი საკითხის — სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვრის შესახებ სსრ კავშირის კანონის პროექტის განხილვას. მოხსენება გააკეთა სსრ კავშირის სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარემ დეპუტატმა ვ. ვ. ფედორჩუკმა.

ამ საკითხზე ორივე პალატის კომისიათა თანამოსაზეგბა გააკეთა ეროვნებათა საბჭოს საკანონმდებლო განხილულობათა კომისიის თავმჯდომარემ ი. ბ. იარკოვომ. პროექტის მომზადება, თქვა მან, შემადგენელი ნაწილია მუშაობისა, რომელიც წარმოების, რათა მოქმედი კანონმდებლობა შეეფასებინა კონსტიტუციას და გამოვაცეთ სსრ კავშირის კანონთა წიგნი.

კომისიები აღნიშნავენ, რომ კანონის პროექტი შეესაბამება კონსტიტუციას, რომლის მიხედვითაც სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვრებისა და ტერიტორიის განსაზღვრა და დაცვა სსრ კავშირის გამგებლობას განეკუთვნება. პროექტი ემყარება კონსტიტუციის დებულებებს საბჭოთა სახელმწიფოს საგარეო პოლიტიკის პრინციპებისა და სოციალისტური საშობლოს დაცვის შესახებ.

სახელმწიფო საზღვრის შესახებ კანონის პროექტი შემუშავებულია საბჭოთა სოციალისტური სახელმწიფოს განვითარების თანამედროვე ეტაპის პირობებისა და ქვეყნებთან სსრ კავშირის თანამშრომლობის მიღწეული დონის გათვალისწინებით. იგი ასახავს სახელმწიფოს საზღვრის შესახებ მოქმედი კანონმდებლობის გამოცდილების არსებულ პრაქტიკას, ითვალისწინებს სსრ კავშირის საერთაშორისო ხელშეკრულებათა დებულებებს.

საკანონმდებლო განხილულობათა კომისიებმა მოიწონეს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ შეტანილი პროექტი კანონისა სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვრის შესახებ. ამასთანავე კომისიებმა მიზანშეწონილად ცნეს გაითვალისწინონ მთელი რიგი შემოსული შენიშვნები და წინადადებები და ამასთან დაკავშირებით შეეტანეს პროექტში ცალკეული ცვლილებები და შესწორებები.

საკანონმდებლო განხილულობათა კომისიებს, თქვა მან, შემოაქვს წინადადება დამტკიცდეს კანონი სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვრის შესახებ შეტანილი დამატებებითა და დაზუსტებებითურთ, აგრეთვე პროექტი სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დადგენილებისა აღნიშნული კანონის სამოქმედოდ შემოღების შესახებ.

საზღვარი, განაცხადა სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრის პირველმა მოადგილემ დეპუტატმა გ. მ. კორნიენკომ, —ეს არის კარი მეზობლის, გარე სამყაროსაკენ. იგი მაგრა გვაქვს ჩაკეტილი ამათთვის, ვისაც მოუწყენლებია ამ კარიდან იკი განზრახვით შემოვიდეს. სამაგიეროდ იგი ღია გვაქვს კეთილი საქმეებისათვის, ურთიერთხელსაყრელი თანამშრომლობისათვის. ასე იყო მუდამ, საბჭოთა ხელისუფლების პირველი წლებიდან. და მით უმეტეს ასეა ახლა, უწინარეს ყოვლისა, ჩვენს საზღვრებზე მეზობელ სოციალისტურ ქვეყნებთან. გასაგები მიზეზების გამო საბჭოთა კავშირი უაღრესად დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს და ანიჭებს ეკრობის საზღვრების ურღვევობას. დღეს საყოველთაოდ აღიარებულ ჭეშმარიტებად ითვლება ის, რომ მშვიდობა ევროპაში შეიძლება შენარჩუნებულ იქნეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ეს აღარავინ ხელყოფს თანაბეროვნად საზღვრებს.

საბჭოთა მხარეს, თქვა ორატორმა, არაერთგზის გამოუთქვამს მზადყოფნა, რომ ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკასთან ჩვენი საზღვარიც ასევე მეგობრობისა და კეთილმეზობლობის საზღვარი იყოს. შეიძლება კმაყოფილებით აღინიშნოს, რომ უკანასკნელ ხანს საბჭოთა კავშირ-ჩინეთის საზღვარზე ვითარება უფრო მშვიდი გახდა: საქმიანად წყდება მდინარეთა სასაზღვრო უბნებზე გემთა ნაოსნობის საკითხები, მიღწეულია მორიგება საზღვრისპირა ვაჭრობის განახლების შესახებ.

სასაზღვრო სამსახური, განაცხადა სრულიად საკავშირო აღკკ ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა დეპუტატმა ვ. ფ. მიშინმა, მოითხოვს მაღალ მორალურ თვისებებს, ოსტატობას, ცოდნას, სიმტკიცეს, სამშობლოსადმი უსაზღვრო ერთგულებას. ყოველივე ამას ვითვალისწინებთ, როცა ვარჩევთ და ვგზავნით ახალგაზრდებს კომკავშირის საგზურებით სასაზღვრო ჯარებში.

ამ ბოლო წლებში სრულიად საკავშირო აღკკ ცენტრალურმა კომიტეტმა სასაზღვრო ჯარების სარდლობასა და პოლიტსამმართველოსთან ერთად განახორციელა მთელი რიგი ღონისძიებანი ჯარებში კომკავშირული მუშაობის შემდგომი გაუმჯობესების, სასზღვარზე სამსახურისათვის ახალგაზრდობის მომზადების საშეფო ურთიერთობის გაძლიერებისათვის.

სახელმწიფო საზღვრის დაცვაში საბჭოთა მოქალაქეების მონაწილეობის შესახებ განსახილველი კანონპროექტის დებულებას დაუჭირა მხარი თავის გამოსვლაში ქალაქ ერევნის გოგოლის სახელობის საშუალო სკოლის დირექტორმა დეპუტატმა ა. ვ. ხაჩატრიანმა. მან კოლეგებს — ქვეყნის სასზღვრისპირა რაიონების სკოლების პედაგოგებს მოუწოდა გამოიყენონ

საშუალოს საკეთილდღეოდ, ხალხის საკეთილდღეოდ

კრემლინი მშენებლობის გრანდიოზული გეგმები ჩვენი ქვეყნის სახელმწიფო ხელისუფლების უმაღლესი ორგანოს — სსრ კავშირის უმაღესი საბჭოს სესიის ყურადღების ცენტრშია.

დეპუტატებმა სახელმწიფოებრივი სიბრძნითა და უაღრესად დიდი დინჯტრეხლებით განიხილეს ეკონომიკურ და კულტურულ მშენებლობაში პარტიის მიერ წამოყენებული ახალი ამოცანები, დასახეს მათი განხორციელების კონკრეტული გზები.

სსრ კავშირის შექმნის 60 წლისთავს საბჭოთა ადამიანები ეგებებიან კომუნისტური პარტიის გარშემო მჭიდროდ დარაზმულნი, იმ მტკიცე გადაწყვეტილებით აღსავსენი, რომ მთელი თანიანთი ძალ-ონრ და ენერგია მოაბმიონ სამშობლოს შეიდნიერებასა და აყვავებას.

რთულ საერთაშორისო ვითარებაში პარტია ყოველ ღონეს ხმარობს, რათა უზრუნველყოს საბჭოთა ხალხის მშვიდობიანი ამშენებლობითი შრომა, სიმეტდოდ დაიცვას ჩვენი ქვეყნის ეროვნული ინტერესები. იგი დიდად ზრუნავს გამარჯვებული სოციალიზმის ქვეყნის, მთელი პროგრესული კაცობრიობის იმედისა და ბერჭოს — სსრ კავშირის საბჭოთა სახელმწიფო საზღვრის ხელშეუვალობისათვის.

კავშირის საბჭოში

23 ნოემბერს

16 საათზე კრემლის დიდ სასახლეში ბაოხსა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს კავშირის საბჭოს პირველი სხდომა.

დეპუტატები და სტუმრები ბანგარძოლეი ტაშით შეხვდნენ ამხანაგებს: **ბ. ა. ალიევს, ბ. ს. გორბაჩოვს, ვ. ვ. გრიშინს, ა. ა. გრომეიკოს, დ. ა. კუნაევს, გ. ვ. რომანოვს, ნ. ა. ტიხონოვს, დ. ო. უსტინოვს, კ. უ. ჩერნენკოს, ვ. ვ. შჩერბიცკის, ა. ნ. დემიჩევს, ვ. ი. დოლგიხს, ტ. ი. კისელიოვს, ბ. ს. სოლომენცევს, ი. ვ. კაპიტონოვს.**

სხდომას თავმჯდომარეობდა კავშირის საბჭოს თავმჯდომარე, დეპუტატი ა. ა. შატიკოვი.

დამსწრეთა პატივი სცეს სესიიდან შეა პერიოდში გარდაცვლილი დეპუტატების ბ. ა. სუსლოვის, ვ. მ. გლუშკოვის, ნ. ნ. ინოზემცევის, ს. ყარაიევის, ა. კოსანბაევის, ო. მ. ბოსანის, ზ. ა. პატარიძის, ჯ. რასულოვის, ი. მ. სეიფიოლინის, ა. ვ. სიდორენკოს, ი. ზ. სოკოლოვის, ა. ნ. ციდენოვის, ვ. ი. ჩიუკოვის ხსოვნას.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს სხვადასხვა კომისიების შესწორებათა შემოწმების შესახებ სამანდატო კომისიის მოხსენების გამო, რომელიც გააკეთა კომისიის თავმჯდომარემ **კ. ს. დენბერგანმა,** მიღებულია შესაბამისი დადგენილება.

დეპუტატებმა ერთხმად აირჩიეს კავშირის საბჭოს საგარეო საქმეთა კომისიის თავმჯდომარედ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივანი, დეპუტატი **ა. უ. ჩერნენკო.**

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის წინა დღეს გამართულ პლენუმზე აბსალიკ ი. ვ. ანდროპოვს, გამოსულაში აღინიშნა, რომ მიზანშეწონილია სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს კავშირის საბჭოსა და ეროვნებათა საბჭოში შეიქმნას ენერგეტიკის მუდმივი კომისიები, რომლებიც კონტროლს გაუწევენ სამეხანძრო მუშაობას და პასუხს მოსთხოვენ ყოველი რაგვარ სამეურნეო ხელმძღვანელებს რესურსების უაზრო გამოყენებისათვის.

ამასთან დაკავშირებით სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა შემოიტანა წინადადება შეიქმნას პალატებში ენერგეტიკის მუდმივი კომისიები.

კავშირის საბჭომ დააბრკა ენერგეტიკის ახლად შექმნილი კომისიის შემადგენლობა. მის თავმჯდომარედ არჩეულია სსრ კავშირის მეენერგეთა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი, მოსკოვის მ. ვ. ლომონოსოვის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი, დეპუტატი **ა. ა. ლოგუნოვი.**

პალატის სხდომაზე ცვლილებები შეიტანეს კავშირის საბჭოს ზოგიერთი მუდმივი კომისიის შემადგენლობაში.

შემდეგ სსრ კავშირის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1983 წლის სახელმწიფო გეგმისა და 1982 წლის გეგმის შესრულების მიმდინარეობის, სსრ კავშირის 1983 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის, ასევე ეროვნებათა ეკონომიკური და სოციალურ-კულტურული ღონისძიებათა განხორციელების.

კომისიების სახელით დეპუტატმა წინადადება შემოიტანა დაამტკიცონ კომისიიების შესწორებათა გათვალისწინებით სსრ კავშირის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1983 წლის სახელმწიფო გეგმა, სსრ კავშირის 1983 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტი და ანგარიში სსრ კავშირის 1981 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების შესახებ.

შემდეგ დეპუტატებმა დაიწყეს ქვეყნის სახელმწიფო გეგმისა და სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ მოხსენებათა განხილვა.

რუსეთის სფსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველმა მოადგილემ, დეპუტატმა **ლ. ბ. ერმინმა** ხაზგასმით აღნიშნა, რომ რუსეთის ფედერაციის მშრომელები, ისევე როგორც ყველა სხვა ეროვნებათა ადამიანები, მთლიანად და ერთგულად ეწინააღმდეგებიან ‘იწორნენ სკკპ XXVI ყრილობის მიერ შემუშავებული ლენინური საშინაო და საგარეო პოლიტიკის განუხრელი განხორციელებისათვის პარტიის ცენტრალური კომიტეტის ბრძოლა ეფექტიანობის და თვალსაჩინო პოლიტიკური და სახელმწიფო მოღვაწეის ამხანაგ ი. ვ. ანდროპოვის არჩევას სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის მაღალ და პასუხსაგებ პოსტზე.

ორატორმა ილაპარაკა იმ ღიდ შრომითის ენთუზიაზმზე, რომლითაც მიმდინარეობს რესპუბლიკაში სსრ კავშირის შექმნის 60 წლისთავისადმი მზადება.

ამავე დროს დეპუტატმა აღიარა, რომ სახალხო მეურნეობის ყველა დარგში ვერ მოხერხდა წარმოების მაღალი ეფექტიანობის უზრუნველყოფა და საგეგმო დავალებათა შესრულება.

განვლილი ექვსი თვეულის მანძილზე ეკონომიკის, მეცნიერებისა და კულტურის განვითარებაში საბჭოეთის მიღწევები დამაჯერებლად ცხადყოფს ლენინური ეროვნული პოლიტიკის შესანიშნავ ნაყოფს, სოციალისტური წყობილების, საბჭოთა ცხოვრების წესის ძირეულ უპირატესობებსა და უდიდეს შესაძლებლობებს, განაცხადა ეარანის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მეორე მდივანმა, დეპუტატმა **ა. ა. ტატარენკომ.** სამეურნეო და კულტურულ მშენებლობაში ახალი ტექნიკის ხვდებიან საბჭოთა სახელმწიფოს იუბილეს უკრაინის სს რესპუბლიკის მშრომელები.

პარტიულ, საბჭოთა და სამეურნეო ორგანოები განსაკუთრებით ზრუნავენ სასურსათო პროგრამის ტარებისათვის. ამავე დროს ორატორმა აღნიშნა, რომ ცალკეულ საწარმოებში წარმოებისა და შრომის ნაყოფიერების ზრდის ტემპი ხელშეშალი გეგმით გათვალისწინებულზე ნაკლებია. არის მატერიალურ-სანედლეულო და სათბობ-ენერგეტიკულ რესურსების გადაბარვა.

ბელორუსის სსრ. მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ, დეპუტატმა **ა. ნ. აქსენოვმა** მხარი დაუჭირა წინადადებას, რომ მოიწონონ სესიის განსახილველად წარმოდგენილი სსრ კავშირის 1983 წლის გეგმისა და ბიუჯეტის პროექტები, და შეეხო ზოგადფენებრივი წარმოების ინტენსიფიკაციის, საწარმოთა რეკონსტრუქციის მოცულობის გადიდების ზოგიერთ პრობლემას. მისი აზრით, ძირეულ გაუმჯობესებას მოითხოვს კაპიტალურ დაბანდებათა და სხარჯო ნაშუშათა მოცულობის დაგეგმვის სისტემა, აგრეთვე მიწერილი სასოქმების შემხვედრ გადახიდვათა პრაქტიკა.

სსრ კავშირის ძმიმე ინდუსტრიის საწარმოთა შშენებლობის მინისტრმა, დეპუტატმა **ნ. ვ. გოლდინმა** აღნიშნა, თუ რა მნიშვნელოვანი როლი განკუთვნება კაპიტალურ შშენებლობას საწარმოო ძალების გადიდებაში, საბჭოთა ადამიანების ცხოვრების მატერიალური და კულტურული დონის ამაღლებაში, და თქვა, რომ შშენებლთა და მემონტაჟეთა შრომითი კოლექტივები დაძაბულად მუშაობენ საიუბილეო წლის პროგრამის შესასრულებლად. ისინი იღვწიან, რათა ჭაქსმალოურად გადასცენ ექსპლუატაციიდან საწარმოო ობიექტები.

მოსკოვის რკინიგზის ილიჩის სახელობის სალოკომოტივო დეპოს ელმავლის მემანქანეს, დეპუტატმა **ს. ე. ალაევმა** ილაპარაკა შეჯიბრებაზე, რომელიც დედაქალაქის შრომელებმა გაშალეს სსრ კავშირის შექმნის 60 წლისთავის აღსანიშნავად.

დეპუტატმა დიდი ყურადღება დაუთმო მოსკოვის სახალხო მეურნეობისა და რკინიგზის ტრანსპორტის შემდგომი განვითარების პრობლემებს.

ზუბეკეთის სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ, დეპუტატმა **ნ. დ. ხუდაბაშევიმ** თქვა, რომ რესპუბლიკის მშრომელები, რომლებიც საკავშირო სოციალისტურ შეჯიბრებაში მონაწილეობენ, საიუბილეო წელ, გულდაჯერებით აპყრობენ საკავშირო კომუნისტური აღმშენებლობის ახალ მიჯნებს. უკიდურესად ძნელ მატეიროლოგიურ პირობებში რესპუბლიკა ასრულებს ბამბის დამზადების სახელმწიფო გეგმის და ნაკისრი ვალდებულებებს.

ამავე დროს, თქვა შემდეგ ორატორმა, ჩვენ კარგად გვესმის, თუ რამდენი გადასაწყვეტი ამოცანა და ნაკლი გვაქვს.

წინადადებებს, რომ დაამტკიცონ სესიის განსახილველად წარმოდგენილი ქვეყნის 1983 წლის სახელმწიფო გეგმისა და ბიუჯეტის პროექტები, მხარი დაუჭირა სსრ კავშირის ხილბოსტნეულის მეურნეობის მინისტრმა, დეპუტატმა **ნ. ტ. კოზლოვმა.**

ხილბოსტნეულის მეურნეობის სამინისტროს სისტემაში, თქვა მან, 1983 წლის გეგმის დავალებებს ახასიათებს ხილბოსტნეულის პროდუქციის წარმოების ზრდის სწრაფი ტემპი ამ პროდუქციით მოსახლეობის უფრო სრული დაკმაყოფილებისათვის.

რესპუბლიკის ბრეჟნევობისა და სოფლის მეურნეობის დიდ მიღწევებზე ილაპარაკა ყაზახეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა, დეპუტატმა **ნ. ა. ნაზარბაევმა,** მან განსაკუთრებით აღნიშნა მიმდინარე წელს მხვნელ-მთესველთა თავდადებული შრომა, რომლებმაც ამინდის არახელსაყოფელი პირობების მიუხედავად მნიშვნელოვანი წელილი შეიტანეს ქვეყნის სასურსათო პროგრამაში.

ამავე დროს, დეპუტატის აზრით, ზოგნულდის დავალებათა წარმატებით შესრულებისათვის რესპუბლიკაში უნდა გაძლიერდეს პარტიული მუშაობა საგეგმო და შრომის დისციპლინის განმტკიცებისათვის, ეკონომიკის ყველა დარგში რეზერვების ყოვლისმომცველი გამოვლენისათვის.

ეროვნებათა საბჭოში

23 ნოემბერს

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პალატების სხდომათა დარბაზში 16 საათზე დაიწყო ეროვნებათა საბჭოს პირველი სხდომა.

დეპუტატები ხანგრძლივი ტაშით შეხვდნენ ამხანაგებს **ა. ი. პელშეს, ვ. ვ. კუზნეცოვს, შ. რ. რაშიდოვს, ე. ა. შევარდნაძეს, მ. ვ. ზიმიანინს, კ. ვ. რუსაკოვს, ნ. ი. რიფკოვს.**

სხდომას თავმჯდომარეობდა **ვ. ა. ტიტოვი.**

შეურიგებლებმა პატივი სცეს სესიიდან შორის გარდაცვლილ დეპუტატების ი. ქ. ბაგრამიანის, ფ. ე. გასიევის, ნ. ა. პილოგენის, ე. კ. ფიოდოროვის, ს. ... ცეკვენის, გ. ი. ჩირიაევის ხსოვნას.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს ახლად არჩეული დეპუტატების რწმენებათა შემოწმების შესახებ სამანდატო კომისიის მოხსენების გამო, რომელიც გააკეთა კომისიის თავმჯდომარემ **ა. გ. კორკინმა,** მიღებულია შესაბამისი დადგენილება.

ჰალატის შექმნა ენერგეტიკის მუდმივი კომისია და დაამტკიცა მისი შემადგენლობა.

კომისიის თავმჯდომარედ არჩეულია ყაზახეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მეორე მდივანი, დეპუტატი **ო. ს. მირზოხინი.**

შეიტანეს ცვლილებანი ეროვნებათა საბჭოს ზოგიერთი მუდმივი კომისიის შემადგენლობაში.

სსრ კავშირის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1983 წლის სახელმწიფო გეგმისა და 1982 წელს გეგმის შესრულების მიმდინარეობის, სსრ კავშირის 1983 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის და 1981 წლის ბიუჯეტის შესახებ მუმდივ კომისიათა თანამოხსენება გააკეთა ეროვნებათა საბჭოს სოგგგმა-საბიუჯეტო კომისიის თავმჯდომარემ **ნ. ი. ... ...**

სესიის წინ გამართულმა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმმა, რომელმაც განიხილა და ძირითადად მოიწონა მომავალი სსრ სახელმწიფო გეგმისა და სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტები, მკაფიოდ დადასტურა პარტიისა და ხალხის ერთიანობა, მათი გადაწყვეტილება, თანამშრომლურად განახორციელონ სამშობლოს ძლიერების შემდგომი გამტკიცებისათვის, საბჭოთა ადამიანების კეთილდღეობის გაუსჯობესებისათვის შემუშავებული კურსი, თქვა ორატორმა. სიტყვაში, რომელიც პლენუმზე წარმოთქვა, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურმა მდივანმა ამხანაგმა ი. ვ. ანდროპოვმა, ყოველმხრივ არის გაანალიზებული ეკონომიკის განვითარება, განსაზღვრულია საზოგადოებრივი წარმოების ეფექტიანობის ყოველ მხრივი ამაღლების, მისი ინტენსიფიკაციის, საქიურნეო მექანიზმის სრულყოფის, მუშაობის თითოეულ უბანზე ორგანიზებულობისა და დისციპლინის უზრუნველყოფის აქტუალური ამოცანები. სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმის გადაწყვეტილებანი სამეურნეო ხალხის მოქმედების საბრძოლო პროგრამაა, კომუნისტური შენებლობის მაღალი ინტერესებისათვის ბრძოლაში მისი შემოქმედებითი აქტიურობის შემდგომი ზრდის მძლავრი წყაროა.

ორატორმა განაცხადა, რომ ეროვნებათა საბჭოს მუდმივმა კომისიებმა ,ყაზრის საბჭოს კომისიებთან ერთად ...

ეროვნებათა საბჭოში

24 ნოემბერს

დილის 10 საათზე პალატების სხდომათა დარბაზში მუშაობა გაგრძელდა სსრ კავშირის უმაღესი საბჭოს კავშირის საბჭოს.

დეპუტატები მქუხარე, ხანგრძლივი ტაშით შეხვდნენ ამხანაგებს **ი. ვ. ანდროპოვს, ჰ. ა. ალიევს, ბ. ს. გორბაჩოვს, ვ. ვ. გრიშინს, ა. ა. გრომეიკოს, დ. ა. კუნაევს, ვ. ვ. რომანოვს, ნ. ა. ტიხონოვს, დ. ო. უსტინოვს, ვ. ვ. შჩერბიცკის, კ. უ. ჩერნენკოს, ა. ნ. დემიჩევს, ვ. ი. დოლგიხს, ტ. ი. კისელიოვს, ბ. ს. სოლომენცევს, ი. ვ. კაპიტონოვს.**

ისევე როგორც ყველა საბჭოთა ადამიანი, თქვა სკკპ მოსკოვის საოლქო კომიტეტის პირველმა მდივანმა, დეპუტატმა **ვ. ი. კონოტოპმა,** მოსკოვის ოლქის კომუნისტები, ყველა შრომელი მხურვალედ იწონებენ ამხანაგ ანდროპოვის ინიციატივა ჩამოყალიბებული ყველა დებულება და დასკვნა შეესაბამება ჩვენი ხალხის საარსებო ინტერესებს.

მოსკოვის ოლქში, განაცხადა ორატორმა, დიდი ყურადღება ეთმობა ჩამორჩენილ მეურნეობებს. დასახულია ამოცანა: ხუთწლედის დამლეგისათვის ყველა კოლეგურნეობამ და საბჭოთა მეურნეობამ უნდა ‘შეასრულოს სახელმწიფო გეგმები და უზარალოდ იმუშაოს.

საბჭოთა მეურნეობების სპეციალიზაციული საწარმოო გაერთიანების „დეტსკოსელსკოეს“ მეგობარ-ნამბერგი ბრიგადირმა, დეპუტატმა **ვ. ს. ... ...** ... ...

სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვრის შესახებ კანონის პროექტი

სსრ კავშირის სახელმწიფო შუიშროების კომიტეტის თავმჯდომარის, დეპუტატ ვ. ვ. ფედორჩუკის მოხსენება

კანონის პროექტი, თქვა მან, ასახავს კომუნისტური პარტიის და საბჭოთა სახელმწიფოს შედეგ ხუთწლის საწყისის დაცვისთვის, ქვეყნის პოლიტიკური და ეკონომიკური ინტერესების დაცვისათვის, საზღვარზე სოციალისტური კანონიერებისა და მართწესერიგის ზუსტად დაცვის გარანტიებისათვის, საბჭოთა სახელმწიფო ორგანოებისა და სასაზღვრო ჯარების ეფექტიანი საქმიანობის საქონი პირობების უზრუნველყოფისათვის.

კანონპროექტი მომზადებულია სსრ კავშირის კონსტიტუციის, პარტიის ყრილობების, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმების გადაწყვეტილებათა საფუძველზე, სოციალისტური სახელმწიფოს, მისი ინტერესების დაცვის შესახებ მარქსისტულ-ლენინური მოძღვრების პრინციპების, ქვეყნის სახელმწიფო საზღვრის ურყევობისა და ხელშეუვალობის თაობაზე ლენინური დებულებების სრული შესაბამისობით. იგი იცავს მეძკვიდრეობითობას სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვრის შესახებ წინა საკანონმდებლო აქტებთან, შეესაბამება საერთაშორისო სამართლის ნორმებს.

საერთაშორისო ვითარების გამწვავების პირობებში კანონპროექტი, რომელსაც ვიხილავთ, ასახავს იმას, თუ როგორ საჭიროა კიდევ უფრო განვამტკიცოთ სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვარი. იგი ყოველმხრივ აწესრიგებს საზღვრის დადგენასთან, მისი გადაკვეთის, დაცვის წესთან დაკავშირებული ურთიერთობის მთელ რიგულ კომპექსს და ა. შ.

პროექტის დებულებანი გამოხატავს საბჭოთა სახელმწიფოს საგარეო პოლიტიკის ფუძემდებელ პრინციპებს, მის მზადყოფნას ყველაფერი იღონოს მოსაზღვრე ქვეყნებთან კეთილმეზობლობის ურთიერთობისა და ხალხთა მშვიდობის განმტკიცების მიზნით.

სახელმწიფოთაშორისო ურთიერთობის საკანონო საკითხებში სსრ კავშირის მეფიო და კონსტრუქციულ პოზიციას ფართოდ უჭერენ მხარს მთელი მსოფლიოს ხალხები.

ამ კანონპროექტის მომზადება და სსრ კავშირის უმაღესი საბჭოს სესიაზე განხილვა ერთხელ კიდევ დასტურებს, რომ ურყევია საბჭოთა სახელმწიფოს მშვიდობისმოყვარული კურსი, რომ იგი ერთგულად იცავს საერთაშორისო ვალდებულებებს, მუდამ მზად არის სხვა სახელმწიფოებთან ურთიერთობა ააგოს სამეხოო საქმეებში ჩაურეველობისა და ურთიერთხელსაყრელი თანამშრომლობის საფუძველზე.

კანონის პროექტში ასახა სოციალისტური თანამეგობრობის მეზობელ ქვეყნებთან თავისი ბუნებით ღრმად ინტერნაციონალისტური ურთიერთობის ნორმები. მასში ყოველმხრივ არის რეგლამენტირებული სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვრის ურყევობა, ხელშეუვალობის თაობაზე ლენინური დებულებების სრული შესაბამისობით. იგი იცავს მეძკვიდრეობითობას სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვრის შესახებ წინა საკანონმდებლო აქტებთან, შეესაბამება საერთაშორისო სამართლის ნორმებს.

საერთაშორისო ვითარების გამწვავების პირობებში კანონპროექტი, რომელსაც ვიხილავთ, ასახავს იმას, თუ როგორ საჭიროა კიდევ უფრო განვამტკიცოთ სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვარი. იგი ყოველმხრივ აწესრიგებს საზღვრის დადგენასთან, მისი გადაკვეთის, დაცვის წესთან დაკავშირებული ურთიერთობის მთელ რიგულ კომპექსს და ა. შ.

პროექტში დებულებანი გამოხატავს საბჭოთა სახელმწიფოს საგაერო პოლიტიკის ფუძემდებელ პრინციპებს, მის მზადყოფნას ყველაფერი იღონოს მოსაზღვრე ქვეყნებთან კეთილმეზობლობის ურთიერთობისა და ხალხთა მშვიდობის განმტკიცების მიზნით.

იბეჭდება შემოკლებით. მოხსენების სრული ტექსტი ქვეყნდება გაზეთებში „პრავდასა“ და „იზვესტიაში“. (საკდისი).

სახელმწიფო საზღვრის გაკეთილ უკანონო შეცვლის ყოველი ცდა, მოიგეარიონ შეიარაღებული შემოჭრა საბჭოთა კავშირის ტერიტორიაზე, აღკვეთონ სხვა პროვოკაციები საზღვარზე, დაიცვან დანაშაულებრივი ხელყოფისაგან მოსახლეობა, სოციალისტური საკუთრება და მოკალაქეთა პირადი საკუთრება. იგი სასაზღვრო ჯარებს ანიჭებს ყველა საჭირო უფლებას, მათ შორის იარაღისა და საბრძოლო ტექნიკის გამოყენების უფლებასაც, რათა მოიგერიონ შეიარაღებული თავდასხმა, და სხვა კანონით გათვალისწინებული შემთხვევებში. კანონპროექტში ასახა სასაზღვრო წარმომადგენლობითი მუშაობის საკითხები.

მასში გათვალისწინებულია კანონმდებლობით დამკვიდრდეს შრომელი მასების მონაწილეობა სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვრის დაცვაში როგორც საბჭოთა მოქალაქეთა მიერ სამშობლოს დაცვის პატრიოტული მოვალეობის შესრულების ერთ-ერთი დაწესებულებანი, დიდი ხანია ჩამოყალიბებული ფორმა.

სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვრის დაცვის პასუხსაგებ საქმეში უაღრესად დიდ ადგილს უთმობენ კანონპროექტი სსრ კავშირის სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის სასაზღვრო ჯარების თანამედროვე პირობებში, რომელიც იმპერიალიზმის აგრესიულად წრეები დაადგენენ საერთაშორისო ვითარების გამწვავების, სოციალისტური ქვეყნების წინააღმდეგ საომარი მზადების გაფართოებისა და ფარული ძირგამთხრეული საქმიანობის გაძლიერების კურსს, პარტია მესაზღვრე მეომრებს აკისრებს განსაკუთრებულ პასუხისმგებლობას საზღვრის დაცვისათვის, საბჭოთა სახელმწიფოს უშიშროების უზრუნველყოფისათვის.

ახლა ჩვენი კლასობრივი მოწინააღმდეგე უფრო აქტიური და მასირებულია, ვიდრე ოდესმე წინათ, ჩვენი ქვეყნის წინააღმდეგ იწვევა ტოტალურ ომშუშობას, ანორეიელებს იდეოლოგიურ დივერსიას, ცდილობს ზიანი მიაყენოს საბჭოთა ეკონომიკას. ძირგამამთხრეულ საქმიანობაში იმპერიალისტური სპეციმსახურები დიდ ადგილს უთმობენ მტრულ მოქმედებას ჩვენს საზღვარზე. ნიკიტიან თელავენ რა საერთაშორისო სამართლის ნორმებს, დასავლეთის სადაზვერვო ორგანოები და იდეოლოგიური დივერსიის ცენტრები ცდილობენ ჩვენს ქვეყანაში შემოგზავნონ თავიანთი აგენტები და ემისრები, არალეგალურად შემოიტანონ სსრ კავშირში იარაღი და ასაფეთქებელი ნივთიერებანი, ნარკოტიკები, სპეციალური რადიოსაშუალებები და პორტატიული სამრავლებელი ტექნიკა, ძირგამამთხრეული ხასიათის ბეჭდვითი მასალები. ყოველგვარი ზრიკის გასსნა უწევთ მესაზღვრეებსა და სასაზღვრის მუშაკებს, რათა წინააღუდგნენ ამ მტრულ საქმიანობას.

საბჭოთა სასაზღვრო ჯარებს, პარტიისა და მთავრობის ყოველდღიური ზრუნვის მეოხებით, აქვთ ყოველივე საჭირო, რათა შეასრულონ დაკისრებული რთული და პასუხსაგები ამოცანები: თანამედროვე საბრძოლო საშუალებები, საუცხოო ტექნიკა და რაც ყველაზე მთავარია — ჰყავთ გამოცდილი, კვალიფიციური, სამშობლოს უსაზღვროდ ერთგული კადრები.

შემდეგ ორატორმა თქვა: გულდაჯერებით მიიწევს რა წინ კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელობით პოლიტიკური, სოციალურ-ეკონომიკური და სულიერი სიმწიფის ახალი მწვეთვალულებისაკენ, საბჭოთა ხალხსა ისტორიულად მოკლე ვადაში გასვლა საუკუნეთა ტოლი გზა, რეალურ სინამდვილედ აქცია ლენინის იდეები სოციალისტური სოზოგადოების აშენების შესახებ, თავდადებით შრომობს სკკპ XXVI ყრილობის გადაწყვეტილებათა შესრულებისათვის.

საბჭოთა ადამიანები მთლიანად იწონებენ საშინაო და საგარეო პოლიტიკაში პარტიის ინსტრატეგიული გზის მტკიცე, თანაბიმდეგრად განხორციელებას, რომელიც ლენინდი ილიას ბრეკნევის სასიკეთო გავლენით მუშავდებოდა. ქვეყნის მშრომელთა გულში მხერვალე გამოხმაურება პოვა და უდიდესი პატრიოტული აღმავლობა გამოიწვია სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1982 წლის რიგგარეშე ნოემბრის პლენუმის იმ დებულებებმა, რომ საბჭოთა საზოგადოების უძლეველობის წყარო ყოფილა, არის და იქნება პარტიის რიგების ერთობა, პარტიის კოლექტიური ხელმძღვანელობის სიბრძნე, პარტიისა და ხალხის განუყოფელი ერთიანობა.

მესაზღვრე მეომრებმა, ყველა ჩეკისტმა, ისევე როგორც მთელმა საბჭოთა ხალხმა, უდიდესი ყმაყოფილების, ამაყობისა და ენთუზიაზმის გრძნობით და სრული მოწონებით დაუჭერეს ხელი ლ. ი. ბრეჟნევის ფუძემდებელ ნაშრომებს, ნარკოტიკებ, სპეციალური რადიოსაშუალებები და პორტატიული სამრავლებელი ტექნიკა, ძირგამამთხრეული ხასიათის ბეჭდვითი მასალები. ყოველგვარი ზრიკის გასსნა უწევთ მესაზღვრეებსა და სასაზღვრის მუშაკებს, რათა წინააღუდგნენ ამ მტრულ საქმიანობას.

საბჭოთა სასაზღვრო ჯარებს, პარტიისა და მთავრობის ყოველდღიური ზრუნვის მეოხებით, აქვთ ყოველივე საჭირო, რათა შეასრულონ დაკისრებული რთული და პასუხსაგები ამოცანები: თანამედროვე საბრძოლო საშუალებები, საუცხოო ტექნიკა და რაც ყველაზე მთავარია — ჰყავთ გამოცდილი, კვალიფიციური, სამშობლოს უსაზღვროდ ერთგული კადრები.

შემდეგ ორატორმა თქვა: გულდაჯერებით მიიწევს რა წინ კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელობით პოლიტიკური, სოციალურ-ეკონომიკური და სულიერი სიმწიფის ახალი მწვეთვალულებისაკენ, საბჭოთა ხალხსა ისტორიულად მოკლე ვადაში გასვლა საუკუნეთა ტოლი გზა, რეალურ სინამდვილედ აქცია ლენინის იდეები სოციალისტური სოზოგადოების აშენების შესახებ, თავდადებით შრომობს სკკპ XXVI ყრილობის გადაწყვეტილებათა შესრულებისათვის.

ახლა ჩვენი კლასობრივი მოწინააღმდეგე უფრო აქტიური და მასირებულია, ვიდრე ოდესმე წინათ, ჩვენი ქვეყნის წინააღმდეგ იწვევა ტოტალურ ომშუშობას, ანორეიელებს იდეოლოგიურ დივერსიას, ცდილობს ზიანი მიაყენოს საბჭოთა ეკონომიკას. ძირგამამთხრეულ საქმიანობაში იმპერიალისტური სპეციმსახურები

1982 წლის 23 ნოემბრის 70 წლისა უეცრად გარდაიცვალა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის წევრობის კანდიდატი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი მიხეილ პორფილეს ძე გიორგაძე.

მ. პ. გიორგაძე დაიბადა 1912 წლის 12 მარტს, საქართველოს სსრ ჭიათურის რაიონის სოფელ ხიდში. სკკპ წევრია 1942 წლიდან. მან შრომითი გზა დაიწყო 1928 წელს საბჭოთა მეურნეობის ტრაქტორისტად, ტრაქტორისტთა ბრიგადის ბრიგადირად.

1941 წლიდან მოსკოვის სოფლის მეურნეობის მექანიზაციისა და ელექტრიფიკაციის ინსტიტუტის დამთავრების შემდეგ წლების მანძილზე ეკავა პასუხსაგები პოსტები სსრ კავშირის სოფლის მეურნეობის სამინისტროში — იყო განყოფილების უფროსი, მთავარი სამმართველოს უფროსი. 1951 წლიდან მუშაობდა საქართველოს სსრ სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილედ, შემდეგ „ჩაი“ მინისტრად.

1953 წელს მ. პ. გიორგაძე დაინიშნა საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილედ. 1954 წლიდან საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მეორე მდივანი იყო, ხოლო 1956 წლიდან — საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე.

1957 წლიდან სიცოცხლის ბოლო დღეებამდე მ. პ. გიორგაძე მუშაობდა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივნად.

მუშაობის უკანასკნელ მ. პ. გიორგაძე იჩენდა მაღალ პარტიულ პასუხისმგებლობას, ორგანიზატორულ უნარს, მომთხოვნელობას საკუთარი თავისადმი. იგი გამოირჩეოდა პრინციპულობით, თავმდაბლობით, ადამიანებისადმი გულისხმიერი და უურადღებიანი დამოკიდებულებით. მას პატივს სცემდნენ ამხანაგები.

სკკპ XXIII, XXIV, XXV და XXVI ყრილობებზე მ. პ. გიორგაძე არჩეული იყო სკკპ ცენტრალური კომიტეტის წევრობის კანდიდატად, იყო სსრ კავშირის მეოთხე-მეთე მოწვევის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი.

კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა სახელმწიფოს წინაშე მიხეილ პორფილეს ძე გიორგაძის დამსახურება აღინიშნა ორი ლენინის ორდენით, შრომის წითელი დროშის, წითელი ვარსკვლავის ორდენებითა და მრავალი მედლით.

მიხეილ პორფილეს ძე გიორგაძის, კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა ხალხის ერთგული შვილის ნათელი ხსოვნა მარად დარჩება ჩვენს გულში.

ი. ვ. ანდროპოვი, ვ. ა. ალიევი, ვ. ს. გორბაჩოვი, ვ. ვ. გრიშინი, ა. ა. გრომეიკო, დ. ა. კუნაევი, ა. ი. პელშე, ბ. ვ. რომანოვი, ნ. ა. ტიხონოვი, დ. თ. უსტინოვი, ვ. ვ. შჩერბიცკი, კ. უ. ჩერნენკო, ა. ნ. დემიჩევი, ვ. ი. დოლგიხი, ტ. ი. კიისელიოვი, ვ. ვ. კუზნეცოვი, ბ. ნ. პონომარიოვი, შ. რ. რაშიდოვი, ვ. ს. სოლოდოვნცევი, ე. ა. შევარდნაძე, ი. ვ. კაპიტონოვი, ვ. ვ. ზიგიანენი, ა. ვ. ბოსაკოვი, ნ. ი. რიჟკოვი, ბ. თ. ბიზოვი, ვ. ა. ისაზოვი, ბ. ს. პაგლოვი, ნ. ა. პეტროვიჩევი, ვ. ს. ხვიჩიჩეკოვი, ა. ბ. ბილაშვილი, ვ. თ. პრომისლოვი, ა. ი. ლუკიანოვი, დ. ლ. კართველიშვილი, ს. ბ. კოლოგინი.

ᲛᲘᲮᲔᲘᲚ ᲞᲝᲠᲤᲘᲚᲔᲡ ᲫᲔ ᲒᲘᲝᲠᲒᲐᲫᲔ

(მახარაძის საარჩევნო ოლქი, საქართველოს სსრ)

პატივცემულო ამხანაგო ელექტორებო! 1905 წელს ჩვენი რაიონის გლეხები, რომლებიც ძმიმე ბეღს უჩიოდნენ, — სწერენ ენგელსს ვლადიმერ ილიას - ძეს: „ჩვენ, ქართველები, რუსები, სომხები, თათრები, — ყველანი ძმები ვართ. ჩვენ ერთმანეთს არ ვეკინკლავებით, დაე ამაოდ ნუ ცდილობს ამას მთავრობა. ქვეყანა ხალხის ხელში უნდა იყოს“. ენგელსი შეუპოვარი ბრძოლისა და შრომის წლებმა. ახლა გლეხების ოჯახება — ძალაუფლება ხალხის ხელშია!

სწორედ ამ ხელისუფლებამ მომცა საშუალება მე, გლეხის შვილს, ყოფილ ფრონტელს და ახლანდელ კოლმეურნეს, ეყოფილიყავი უმაღლეს საკანონმდებლო ორგანოში — საქართველოს, შშობლიური რაიონის წარმომადგენელი, გამომეთქვა საკუთარი აზრი, ეყოფილიყავი საპარლამენტო ჯგუფის შემადგენლობაში სახლეგაგრეთ.

დღეს ამ მაღალი ტრიბუნიდან გამოსულისას, მესმის ჩემი პატიოსანი და საყვარელი თანასოფლელების, და არა მარტო მათი, არამედ მახარაძის, ჩოხატაურისა და ლანჩხუთის რაიონების ყველა ამომრჩეველის ენა: „ძეგრა, დ. დარწმენებული ეარ, რომ პარტიის ნდობას ისინი ახალი წარმატებებით უპასუხებენ.

საქართველოს მშრომელები, ისევე როგორც მთელი საბჭოთა ხალხი, მხურვალედ უჭერენ მხარს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1982 წლის ნოემბრის პლენუმის გადაწყვეტილებებს, ერთსულოვნად იწონებენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურ მდივნად პარტიის სქემის ერთგული კომუნისტის ამხანაგ იური ვლადიმერის ძე ანდროპოვის არჩევას.

პლენუმზე ამხანაგ ანდროპოვის მკაფიო გამოსვლაში გაანალიზებული ჩვენი წარმატებანი, მოცემულია ნაკლოვანებათა პრინციპული შეფასება, განსაზღვრულია მომავლის ამოცანები.

მხარს ვუჭერ აქ უკვე გამოთქმულ წინადადებას ქვეყნის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1983 წლის სახელმწიფო გეგმისა და სსრ კავშირის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ. ძალი მიზანია კიდევ უფრო გაზრდილ ცდილ ჩვენი სამშობლოს ეკონომიკა და თავდაცვითი ძლიერება, ყოველნაირად გაიძლიერდეს საბჭოთა დრამაინების კეთილდღეობა, შენარჩუნებულ იქნეს დედამიწაზე მშვიდობა.

დიახ, დედამიწა — გვეჩირდება ამაშენებლობისა და ხალხთა მეგზნებისათვის, და არა ნგრევისა თუ ადამიანთა მოსპობისათვის. თითოეულის ალია თავლინჩინინვით გაეფრთხილდეს ჩვენს მარჩენელს და განვიერულად გამოიყენოს იგი. სწორედ ყოველი მტკვეული მიწის, ეროვნულ-ეროვნულ გამოყენებამ საშუალება მისცა საკრთველოს სსრ რესპუბლიკას ყოფილიყო ძვირფასი სუბტროპიკული და სხვა სამხრეთული კულტურების ძირითადი მიმწოდებელი. სასურსათო პროგრამის შესაბამისად მეთორმეტე ხუთწლედის დამლეგისათვის რესპუბლიკამ მნიშვნელოვნად უნდა გაადიდოს ძირითადი კულტურების დამზადება, ამასთან გაზრდოს მეცხოველეობის პროდუქტების წარმოება. მკურმეზონობის პირობებში შეიძლებელია ეს დიდი ამოცანები წარმატებით გადაწყვეტილ შემოქმედებითი ორგანიზატორული მუშაობისა და სოფლის მეურნეობის მართვის ახალი პროგრესული მეთოდების დანერგვის გარეშე.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მუშაობას ამ მიმართულებით მაღალი შეფასება მისცა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1982 წლის მაისის პლენუმმა აბაშის რაიონის გამოცდილების სკითხი მოისმინა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის სხდომად, ხოლო მახარაძისა — სსრ კავშირის სოფლის მეურნეობის სამინისტროს კოლეგიად.

რესპუბლიკაში დაინერგა კვეთის პროდუქტების წარმოებაში საზოგადოებრივი და პირადი მეურნეობების კოოპერირების მეტად საინტერესო ფორმა. საკარმიდამო ნაკვეთების „ინვითარეგბაზე, უდავოდ, დადებითი გავლენა მოახდინა იმაზე, რომ 1977 წლიდან დამზადებისა და ჩასაბარებელი პროდუქციისთვის ანგარიშწორების ფუნქციები დაკისრებული აქვთ კოლმეურნეობებს. სამწუხაროდ, პროდუქციის გარკვეული ნაწილი, რომელსაც ქვეყნის სხვადასხვა ქალაქში ვგზავნით, მთლიანად ვერ აღწევს მომხმარებლამდე იმის გამო, რომ ჯეროვანი კონტროლი არ იწევა ტრანსპორტის გადმოვირთვასა და ბაზებში შენახვაზე. სასურველია, რომ ბაზების წარმომადგენლები საქონელს იბარებდნენ დატვირთვის ადგილებში.

მეცხოველეობის პროდუქტების წარმოების მკვეთრი გადიდება შეიძლება, თუ „ეფექტიანობიანობა“ გამგეობა გამოიტანს შესაძლებლობას და აღადგენს ჩვენი ტეძნიკური და სუბტროპიული კულტურების სანაცვლოდ მარცვლეულთან დასაქონლების პრაქტიკას.

ახლა რესპუბლიკას აკლია კომბინირებული საკვები. არ გვყოფნის მინერალური სასუქებიც ეროწლოვანი კულტურებისათვის, სულ უფრო მწვავედ ვგრძნობთ მუშახელის ნაკლებობას ჩაის უოთლის კრეფის დროს, რაც დამოკიდებულ ბალეულს ახდენს მზა პროდუქციის ხარისხზე.

მდგომარეობის გაუჯეფრესება შეიძლება ხელის ელექტრომაკრატების ფართოდ დანერგვის გზით. სამწუხაროდ, ბოძიანისა და სხვა მასალების მიწოდების შეფერხების გამო პლანტაციების ელექტრიფიკაციის გეგმა ვერ სრულდება. ჯერჯერობით არ გვაქვს საიმედო სასოფლო-სამეურნეო მანქანებიც მთის პირობებში მუშაობისათვის.

საქართველოს სახლთან მეურნეობის შემდგომი განვითარება ბევრად არის დამოკიდებული საბაზისო ელექტროსადგურის დაჩქარებულ მშენებლობაზე, ორომ ელექტროენერგიის დეფიციტი გაიზრდება და მალე მდგომარეობა კრიზისული აღორნრდება. შესაბამის ორგანიზაციებს ვთხოვთ განიხილონ და დადებითად დადაწყვეტონ ეს საარსებო მნიშვნელობის საკითხები.

ჩემი კოლეგების სახელით მადლობას მოვახსენებ საკავშირო სამინისტროებისა და უწყებების ხელმძღვანელებს და ამავე დროს ვთხოვ მრავალი სამმართველოდან და განყოფილებიდან ერთ-ერთს მივნეგოს კოლმეურნეობებისათვის აქტიური დახმარებილ. უფლებები — შეაფარადოს

ᲛᲘᲮᲔᲘᲚ ᲞᲝᲠᲤᲘᲚᲔᲡ ᲫᲔ ᲒᲘᲝᲠᲒᲐᲫᲔ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲘᲣᲛᲘᲡ ᲑᲠᲫᲐᲜᲔᲑᲣᲚᲔᲑᲐ

ᲣᲕᲐᲠᲚᲘᲡ ᲠᲐᲘᲝᲜᲣᲚᲘ ᲒᲐᲖᲗᲘᲡ „ᲣᲕᲐᲠᲚᲘᲡ“ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲘᲣᲛᲘᲡ ᲡᲐᲞᲐᲢᲘᲝᲡ ᲡᲘᲒᲔᲚᲘᲗ ᲓᲐᲯᲘᲚᲓᲝᲓᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ

ᲛᲨᲠᲝᲛᲔᲚᲗᲐ კომუნისტურ აღზრდაში, სახელმწიფო დავალებათა და სოციალისტურ ვალდებულებათა შესასრულებლად რაიონის შრომითი კოლექტივების დარაზმვაში აქტიური მონაწილეობისათვის და პირველი ნომრის გამოსვლის 50 წლისთვისთან დაკავშირებით ყვარლის რაიონული გაზეთი „**ᲣᲕᲐᲠᲚᲘᲡ**“ დაჯილდოვდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე
ჯ. ᲑᲘᲚᲐᲨᲕᲘᲚᲘ.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი
თ. ᲚᲐᲨᲕᲐᲠᲐᲨᲕᲘᲚᲘ.

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘ. **1982 წლის 22 ნოემბერი.**

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲘᲣᲛᲘᲡ ᲑᲠᲫᲐᲜᲔᲑᲣᲚᲔᲑᲐ

ᲝᲜᲘᲡ ᲠᲐᲘᲝᲜᲣᲚᲘ ᲒᲐᲖᲗᲘᲡ „ᲒᲐᲜᲗᲘᲐᲓᲘᲡ“ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲘᲣᲛᲘᲡ ᲡᲐᲞᲐᲢᲘᲝ ᲡᲘᲒᲔᲚᲘᲗ ᲓᲐᲯᲘᲚᲓᲝᲓᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ

ᲛᲨᲠᲝᲛᲔᲚᲗᲐ კომუნისტურ აღზრდაში, სახელმწიფო დავალებათა და სოციალისტურ ვალდებულებათა შესასრულებლად რაიონის შრომითი კოლექტივების დარაზმვაში აქტიური მონაწილეობისათვის და პირველი ნომრის გამოსვლის 50 წლისთვისთან დაკავშირებით ონის რაიონული გაზეთი „**ᲒᲐᲜᲗᲘᲐᲓᲘ**“ დაჯილდოდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე
ჯ. ᲑᲘᲚᲐᲨᲕᲘᲚᲘ.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი
თ. ᲚᲐᲨᲕᲐᲠᲐᲨᲕᲘᲚᲘ.

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘ. **1982 წლის 22 ნოემბერი.**

ᲓᲔᲞᲣᲢᲐᲢ Გ. Ა. ᲭᲘᲗᲚᲘᲫᲘᲡ ᲡᲘᲢᲧᲕᲐ

(მახარაძის საარჩევნო ოლქი, საქართველოს სსრ)

პატივცემულო ამხანაგო ელექტორებო! 1905 წელს ჩვენი რაიონის გლეხები, რომლებიც ძმიმე ბეღს უჩიოდნენ, — სწერენ ენგელსს ვლადიმერ ილიას - ძეს: „ჩვენ, ქართველები, რუსები, სომხები, თათრები, — ყველანი ძმები ვართ. ჩვენ ერთმანეთს არ ვეკინკლავებით, დაე ამაოდ ნუ ცდილობს ამას მთავრობა. ქვეყანა ხალხის ხელში უნდა იყოს“. ენგელსი შეუპოვარი ბრძოლისა და შრომის წლებმა. ახლა გლეხების ოჯახება — ძალაუფლება ხალხის ხელშია!

სწორედ ამ ხელისუფლებამ მომცა საშუალება მე, გლეხის შვილს, ყოფილ ფრონტელს და ახლანდელ კოლმეურნეს, ეყოფილიყავი უმაღლეს საკანონმდებლო ორგანოში — საქართველოს, შშობლიური რაიონის წარმომადგენელი, გამომეთქვა საკუთარი აზრი, ეყოფილიყავი საპარლამენტო ჯგუფის შემადგენლობაში სახლეგაგრეთ.

დღეს ამ მაღალი ტრიბუნიდან გამოსულისას, მესმის ჩემი ჩემი პატიოსანი და საყვარელი თანასოფლელების, და არა მარტო მათი, არამედ მახარაძის, ჩოხატაურისა და ლანჩხუთის რაიონების ყველა ამომრჩეველის ენა: „ძეგრა, დ. დარწმენებული ეარ, რომ პარტიის ნდობას ისინი ახალი წარმატებებით უპასუხებენ.

საქართველოს მშრომელები, ისევე როგორც მთელი საბჭოთა ხალხი, მხურვალედ უჭერენ მხარს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1982 წლის ნოემბრის პლენუმის გადაწყვეტილებებს, ერთსულოვნად იწონებენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურ მდივნად პარტიის სქემის ერთგული კომუნისტის ამხანაგ იური ვლადიმერის ძე ანდროპოვის არჩევას.

პლენუმზე ამხანაგ ანდროპოვის მკაფიო გამოსვლაში გაანალიზებული ჩვენი წარმატებანი, მოცემულია ნაკლოვანებათა პრინციპული შეფასება, განსაზღვრულია მომავლის ამოცანები.

მხარს ვუჭერ აქ უკვე გამოთქმულ წინადადებას ქვეყნის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1983 წლის სახელმწიფო გეგმისა და სსრ კავშირის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ. ძალი მიზანია კიდევ უფრო გაზრდილ ცდილ ჩვენი სამშობლოს ეკონომიკა, ყოველნაირად გაიძლიერდეს საბჭოთა დრამაინების კეთილდღეობა, შენარჩუნებულ იქნეს დედამიწაზე მშვიდობა.

დიახ, დედამიწა — გვეჩირდება ამაშენებლობისა და ხალხთა მეგზნებისათვის, და არა ნგრევისა თუ ადამიანთა მოსპობისათვის. თითოეულის ალია თავლინჩინინვით გაეფრთხილდეს ჩვენს მარჩენელს და განვიერულად გამოიყენოს იგი. სწორედ ყოველი მტკვეული მიწის, ეროვნულ-ეროვნულ გამოყენებამ საშუალება მისცა საკრთველოს სსრ რესპუბლიკას ყოფილიყო ძვირფასი სუბტროპიკული და სხვა სამხრეთული კულტურების ძირითადი მიმწოდებელი. სასურსათო პროგრამის შესაბამისად მეთორმეტე ხუთწლედის დამლეგისათვის რესპუბლიკამ მნიშვნელოვნად უნდა გაადიდოს ძირითადი კულტურების დამზადება, ამასთან გაზრდოს მეცხოველეობის პროდუქტების წარმოება. მკურმეზონობის პირობებში შეიძლებელია ეს დიდი ამოცანები წარმატებით გადაწყვეტილ შემოქმედებითი ორგანიზატორული მუშაობისა და სოფლის მეურნეობის მართვის ახალი პროგრესული მეთოდების დანერგვის გარეშე.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მუშაობას ამ მიმართულებით მაღალი შეფასება მისცა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1982 წლის მაისის პლენუმმა აბაშის რაიონის გამოცდილების სკითხი მოისმინა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის სხდომად, ხოლო მახარაძისა — სსრ კავშირის სოფლის მეურნეობის სამინისტროს კოლეგიად.

რესპუბლიკაში დაინერგა ქვეთის პროდუქტების წარმოებაში საზოგადოებრივი და პირადი მეურნეობების კოოპერირების მეტად საინტერესო ფორმა. საკარმიდამო ნაკვეთების „ინვითარეგბაზე, უდავოდ, დადებითი გავლენა მოახდინა იმაზე, რომ 1977 წლიდან დამზადებისა და ჩასაბარებელი პროდუქციისთვის ანგარიშწორების ფუნქციები დაკისრებული აქვთ კოლმეურნეობებს. სამწუხაროდ, პროდუქციის გარკვეული ნაწილი, რომელსაც ქვეყნის სხვადასხვა ქალაქში ვგზავნით, მთლიანად ვერ აღწევს მომხმარებლამდე იმის გამო, რომ ჯეროვანი კონტროლი არ იწევა ტრანსპორტის გადმოვირთვასა და ბაზებში შეინახვაზე. სასურველია, რომ ბაზების წარმომადგენლები საქონელს იბარებდნენ დატვირთვის ადგილებში.

მეცხოველეობის პროდუქტების წარმოების მკვეთრი გადიდება შეიძლება, თუ „ეფექტიანობიანობა“ გამგეობა გამოიტანს შესაძლებლობას და აღადგენს ჩვენი ტეძნიკური და სუბტროპიული კულტურების სანაცვლოდ მარცვლეულთან დასაქონლების პრაქტიკას.

ახლა რესპუბლიკას აკლია კომბინირებული საკვები. არ გვყოფნის მინერალური სასუქებიც ეროწლოვანი კულტურებისათვის, სულ უფრო მწვავედ ვგრძნობთ მუშახელის ნაკლებობას ჩაის უოთლის კრეფის დროს, რაც დამოკიდებულ ბალეულს ახდენს მზა პროდუქციის ხარისხზე.

მდგომარეობის გაუჯეფრესება შეიძლება ხელის ელექტრომაკრატების ფართოდ დანერგვის გზით. სამწუხაროდ, ბოძიანისა და სხვა მასალების მიწოდების შეფერხების გამო პლანტაციების ელექტრიფიკაციის გეგმა ვერ სრულდება. ჯერჯერობით არ გვაქვს საიმედო სასოფლო-სამეურნეო მანქანებიც მთის პირობებში მუშაობისათვის.

საქართველოს სახლთან მეურნეობის შემდგომი განვითარება ბევრად არის დამოკიდებული საბაზისო ელექტროსადგურის დაჩქარებულ მშენებლობაზე, ორომ ელექტროენერგიის დეფიციტი გაიზრდება და მალე მდგომარეობა კრიზისული აღორნრდება. შესაბამის ორგანიზაციებს ვთხოვთ განიხილონ და

ამბის წინათ თბილისში გაიმართა მესამე საკავშირო სიმპოზიუმი — „მადანალხადგენი ელექტროლუმლების პარამეტრები და კონსტრუქციული ელემენტების გაუმჯობესება“. სიმპოზიუმი ეძღვნებოდა გივი შალვას ძე მიქელაძის დაბადების 70 წლისთავს. მის მუშაობაში მონაწილეობდა საკავშირო სამინისტროების, სამეცნიერო-კვლევითი და საპროექტო ინსტიტუტების, სამრეწველო საწარმოებისა და უმაღლესი სკოლების 70-ზე მეტი სპეციალისტი. მონაწილეთა შორის გივი მიქელაძის მრავალი მოწაფეც იყო.

გახსენება

გივი მიქელაძე ცნობილი ქართველი ექიმის — პროფესორ შალვა მიქელაძის ოჯახში დაიბადა და აღიზარდა. 1934 წელს მან წარჩინებით დაამთავრა საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის ქიმიურ-ტექნოლოგიური ფაკულტეტი და პირველ ორ წელიწადს ინვინრად ხმუშავა ჩერნორეჩენსკის ქიმიურ კომბინატში ქ. ბერეზნისში, შემდეგ მეცნიერებათა აკადემიის საქართველოს ფილიალის ქიმიის ინსტიტუტში განაგრძობდა კვლევითს მუშაობას. ამის შემდეგ გ. მიქელაძე ლენინგრადის ტექნოლოგიურ ინსტიტუტში ჩაირიცხა ასპირანტურაში და გამოჩენილ პროფესორ ბ. მაქსიმენკოსთან, რომელთაც იგი თავის კაფედრაზე ასისტენტად იიყვანა და სპეციალური დისციპლინის დამოუკიდებელი კურსის წაკითხვაც მიანდო. 1940 წელს გ. მიქელაძემ წარმატებით დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია.

დიდი სამამულო ომის დაწყების პირველივე დღეებიდან გივი მიქელაძე ლენინგრადის დამცველთა რიგებში ჩადგა, მაგრამ მალე ფრონტიდან გამოიწვიეს ლენინგრადის ტექნოლოგიურ ინსტიტუტში თავის გამოგონებასთან დაკავშირებით სპეციალური დავალების შესასრულებლად.

თბილისში დაბრუნების შემდეგ გ. მიქელაძე მუშაობას იწყებს მეცნიერებათა აკადემიის ქიმიის ინსტიტუტის მეტალურგიულ ლაბორატორიაში უფროსმეცნიერ თანამშრომლად, აქ იგი იყალიებს მცირე ჯგუფს და განაგრძობს ელექტროთერმული პროცესების კვლევა-ძიებას, სახელდობრ, სწავლობს სილიციუმისა და მისი სხვადასხვა შენადნობის ელექტროდნობის პროცესების ადგილობრივი ნედლეულის გამოყენებით. ამ მიმართულებით შესრულებული კვლევა-ძიებანი ფართოდ დაინერგა პრაქტიკაში და სასწავლო ლიტერატურაშიც შევიდა.

როცა საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის სისტემაში ჩამოყალიბდა ლითონისა და სამთო საქმის ინსტიტუტი (ამჟამად მეტალურგიის ინსტიტუტი), „გივი მიქელაძე მისი ერთ-ერთი ორგანიზატორი იყო. ამ ინსტიტუტში მან მოაწყო ელექტროთერმიის დამოუკიდებელი ლაბორატორია, რომელსაც სიცოცხლის ბოლომდე ხელმძღვანელობდა და რომელიც დღეს მისი სახელობისაა. ასე დანერგა მან ჩვენში ელექტროთერმია, როგორც დისციპლინა, განსაზღვრა ლაბორატორიის ძირითადი მიმართულება, განსაკუთრებული მნიშვნელობა მინაჯნა კვლევის შედეგებს წარმოებაში დანერგვას, მოამზადა კადრები.

მომდევნო წლების მანძილზე გივი მიქელაძემ რამდენიმე გამოკვლევა ჩაატარა ტყიბულის საწვავი ფენქლებისა და ნახშირის გამდიდრების ნარჩენების სასალხო მეურნეობაში გამოყენების საკითხზე. მან შეძლო დაემუშავებინა ამ იაფი ნედლეულის კომპლექსური გამოყენების შესაძლებლობა.

გივი მიქელაძემ, საბჭოთა კავშირში პირველმა დაიწყო თეორიული და პრაქტიკული გამოკვლევები ფერომნადნობების მრეწველობაში დაბურული ტიპის ელექტროდულმების ასათვისებლად. 1962 წლიდან, საბჭოთა კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილებით, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მეტალურგიის ინსტიტუტი დაინშნა დაბურული ტიპის ელექტროდულმების წარმოებაში ათვისების მთავარ ორგანიზაციად და, ამგვარად, გ. მიქელაძეს მიენდო საბჭოთა კავშირის მასშტაბით ამ დიდი მეცნიერულ-ტექნიკური პრობლემის ხელმძღვანელობა, რაც მან წარმატებითი შესრულა. მისი უშუალო მონაწილეობით ზაპოროჟიეს ფერომანგანუმთა ქარხანაში დადგინდა დაბურულ ღუმელებში სილიკომანგანუმის დნობის თავისებურებანი, — ალმაზნაიას ფერომანგანუმთა ქარხანაში ფეროსილიციუმისა, — ხოლო ზესტაფონის ფერომანგანუმთა ქარხანაში სილიკომანგანუმისა და ნახშირბადიანი ფერომანგანუმის დნობის თავისებურებანი. ამ დიდმა სამრეწველო ცდებმა გზა გაუკაფა ფერომანგანუმთა მრეწველობაში დაბურული ტიპის ელექტროღუმლების წარმატებულ მუშაობას.

ეგრეთწოდებული გადასამუშავებელი წიდების წარმოებისათვის გ. მიქელაძემ შექმნა სრულიად ახალი, ორგანულური კონსტრუქციის ღუმელი, რომელიც ფაქტობრივად უბრუნველყოფს ხსენებული წიდების უწყვეტ ...

გივი მიქელაძე 45 შრომის ავტორია, რომელთაგან დიდი თეორიული გამოყენებითი მნიშვნელობა აქვთ.

ქართველ ელექტროთერმისტთა სკოლა სასახელოდ განაგრძობს მის მიერ დაწყებულ საქმეს. გ. მიქელაძის მოწაფეებს მიერ შესრულებულმა სამუშაოებმა აღიარება მოიპოვა ჩვენს ქვეყანაში და საზღვარგარეთ.

შესანიშნავი მეცნიერი ასევე ჩინებული პედაგოგი იყო. სამი ათეული წლის განმავლობაში ეწეოდა პედაგოგიურ მოღვაწეობას ჯერ ლენინგრადის ტექნოლოგიურ ინსტიტუტში, ხოლო შემდეგ — ქართველთა პოლიტექნიკურ ინსტიტუტში, როგორც დოცენტი და შემდეგ — პროფესორი.

1957 წელს, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს მეცნიერებისა და ტექნიკის სახელმწიფო კომიტეტის შექმნასთანავე გ. მიქელაძე მის პირველ თავმჯდომარედ დაინშნა და აქ მუშაობდა სიცოცხლის ბოლომდე.

ამ ხნის განმავლობაში გამოვლინდა მისი დიდი ორგანიზატორული ნიჭი, მრავალმხრივი განათლება და ფართო ერუდიცია. თამამად შეიძლება ითქვას, რომ ჩვენს რესპუბლიკაში ტექნიკის მეცნიერების ყველა დარგს დაეტყო მისი მადლიანი აზრის გავლენა. იგი ადგილად პოულობდა გამოსავალს ჩვენში მეცნიერებისა და ტექნიკის განვითარების რთული საკითხების გადაწყვეტისას. აღსანიშნავია, რომ გივი მიქელაძე მეთავეობდა ელექტროთერმისტის მეცნიერებისა და წარმოების განვითარების საკავშირო კომისიას. ზშირად მონაწილეობდა საზღვარგარეთ ელექტროთერმისტთა საერთაშორისო კონგრესების მუშაობაში რეგორც საბჭოთა დელეგაციის წევრი და ხელმძღვანელი. საბჭოთა მთავრობის დავალებით მოგზაურობდა განვითარებულ ქვეყნებში მეცნიერულ-ტექნიკური თანამშრომლობის დამყარებისა და მათთვის სამეცნიერო მუშაობის ორგანიზაციის საქმეში დახმარების აღმოსაჩენად.

გივი მიქელაძე აქტიურად მონაწილეობდა რესპუბლიკის პარტიულ ორგანიზაციების ცხოვრებაში. იყო საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს 4 მოწვევის დეპუტატი, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის წევრი, მინაქეთული ჰქონდა საქართველოს მეცნიერებისა და ტექნიკის დამსახურებული მოღვაწის წოდება, დაჯილდოებული იყო ორი შრომის წითელი დროშის ორდენით, „საპატიო ნიშნის“ ორდენითა და მედალით.

გივი მიქელაძე — ბრწყინვალე სპეციალისტი, მეცნიერი, პედაგოგი და მოქალაქე ჩუმშარატი მაგალითია სამშობლოს წინაშე ვალმოდებული ადამიანისა.

ზ. თამაძე,
საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის მეტალურგიის ინსტიტუტის დირექტორი, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი.

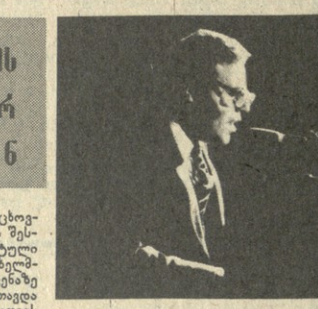

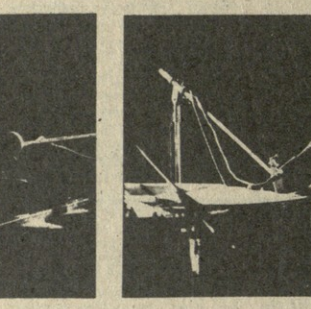

დედაქალაქის თეატრალურ აფიშასთან

თბილისი მუსიკალურ ცხოვრებას წელს დიდი ელვარება შესძინა კიდევ ერთი კოლორატული თეატრის გასტროლებმა, სახელმწიფო ფილარმონიის სცენაზე ერთ კვირაზე მეტხანს მართვადა სპექტაკლებს თბილისელთათვის ყარგად ცნობილი დიდად ნიჭიერი შემოქმედებითი კოლექტივი—ებრაული კამერული მუსიკალური თეატრი, ბირობიჯანიდან უკვე მესამედ რომ გვეწვია და ბრწყინვალეებით წარმოგვიდგენს ებრაელთა ავტონომიური ოკრუგის ხელოვნებას.

არის რაღაც ღრმად სიმბოლური ინ ფაქტში, რომ ამ ახალგაზრდა, მაგრამ ძალზე დოსტატებულმა დასმა, რომლის მხატვრული ხელმძღვანელია ი. შერლინგი, თავისი არსებობის 5 წელი სწორედ მოძმე ხალხების კულტურთა მონაპოვრების ესოდენ ფართოდ წარმოჩენის დღეებში იზეიმა, თანაც, ინტერნაციონალური ტრადიციებით განთქმულ ისეთ ქალაქში, როგორიც საბჭოთა საქართველოს დედაქალაქია. თბილისის მრავალეროვნული მაყურებელთა დარბაზი განსაკუთრებული სითბოთი შეხვდა თეატრის ამ „მცირე იუბილეს“, რომელიც, სხვათა შორის, გასტროლების პირველ დღეს, 16 ნოემბერს დაემთხვა და ახალი სპექტაკლის პრემიერით აღინიშნა.

„მე ჩემი „ბავშვობიდან ვარ“ — ასე ეწოდება რუსეთის სფარ ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწის, თეატრის სამხატვრო ხელმძღვანელისა და მთავარი რეჟისორის იური შერლინგის ამ ახალ სპექტაკლს, უფრო სწორად, „კამერული სალაშის“, ებრაული ხალხური სიმღერის სულს რომ გადმოსცემს, ებრაული კულტურის ძირძველი პლასტებიდან რომ ამოზრდილა. თანამედროვე მუსიკალური აზროვნების სიმაღლიდან გადუკვრეტია იგი რეჟისორს. სასიმღერო ფორმის ბგზი ფრამატურგიულად დასტრუქტურული კომპოზიციური მთლიანობისაკენ — ასეთია ამ კოხტასტული „მეგოსლეცენბიო“ აგებული „ციკლის“ გაგვითარების შინაგანი ლოგიკა. სხვა საკითხია — რა კავშირშია ახალი სპექტაკლი ამ თეატრისათვის უკვე ცნობილი, „სინკრეტული ქმედების“—მუსიკა, ცეკვა, სიმღერა, — მაღალი ოსტატობით აღბეჭდილი სპექტაკლებისადმი, ამ შესანიშნავ დასს კანონზომიერად რომ დაუჭკვდრეს, ერთ-ერთი ბრწყინვალე „სინთეზური თეატრის“ სახელი. თავისებური, მაგრამ არცთუ მთლად უცნობია სპექტაკლის ფორმა. საფორტეპიანო დუეტის ფონზე იკვეთება განცდის დიდი უშუალოობით წარმოსახული სცენები, რომლებიც რეგოლუციამდელი ებრაული ყოფის დუჭჭირ სურათებს გვიხატავს.

ეს ეტაპზე დიდი ძალით რომ წარმოჩნდება და ფინალში აყალიბებულ ვირტუოზულ პიესაში — „დიდი და ძნელი გზა“ ესოდენ შთამბეჭდავია.

იური შერლინგის გამორჩეულმა ნიჭმა, ცხოვნერი ბუნებრიობით რომ იქცევს ყურადღებას, მთელი თავისი ელვარებით გაიბრწყინა ჩვენი მაყურებლისათვის უკვე ყარგად ცნობილ სპექტაკლებიც; „შავი ალვარი თეთრნოსანთვის“ (ყოფითი ფსიქოლოგიური დრამის საფუძველდან ამოზრდილი ოპერა-მისტერია), „ზოდთ, ყველამ ერთად“ (ხალხურ თეატრალურ ინსტიტუსანთა ტრადიციაზე ორიენტირებული სინკრეტული ქმედებანი) და „უკანასკნელ როლში“ (ფსიქოლოგიური დრამის ასპექტით გადაწყვეტილი რეპერტუარი).

ყარნოლად ესოდენ განსხვავებულმა ამ სპექტაკლებმა ერთნელ კიდევ ცხადყვეს არამარტო შერლინგის რეჟისორული კონცეფციების მნიშვნელობა, არამედ ისიც, თუ რაოდენ დინამიკურია დასის შემოქმედებითი დაოსტატების პროცესი, რა მაღალი პროფესიული ორგანიზების შედეგია ის დახვეწილი საშემსრულებლო ხელოვნება, რომელიც შერლინგის სინთეზური თეატრის ესოდენ ძვირფასი მონაპოვარი გახლავთ. შერლინგის სინთეზურ აქტორსაც გულისხმობს, მუსიკოსი და ქორეოგრაფიული პლასტიკის ენაზე ერთნაირი ძალით ამეტყველებულს. ეს არის ამ თეატრალური დასის ზემოქმედების ძალაც და მისი განვითარების შემდგომი პერსპექტივაც. შერლინგის სკოლის ყოველ აქტორში მისი შესანიშნავი მკაფლაკლის — რეჟისორის დიდი შემოქმედებითი გზნების ნაპერწკლებია გაფანტული. ყოველდღიური მკაცრად რეგლამენტირებული შრომის შედეგად მან სინთეზურ აქტიორთა მისი მადლიანი ანზრის გავლენა. იგი ადგილად პოულობდა გამოსავალს ჩვენში მეცნიერებისა და ტექნიკის განვითარების რთული საკითხების გადაწყვეტისას. აღსანიშნავია, რომ გივი მიქელაძე მეთავეობდა ელექტროთერმისტის მეცნიერებისა და წარმოების განვითარების საკავშირო კომისიას. ზშირად მონაწილეობდა საზღვარგარეთ ელექტროთერმისტთა საერთაშორისო კონგრესების მუშაობაში რეგორც საბჭოთა დელეგაციის წევრი და ხელმძღვანელი. საბჭოთა მთავრობის დავალებით მოგზაურობდა განვითარებულ ქვეყნებში მეცნიერულ-ტექნიკური თანამშრომლობის დამყარებისა და მათთვის სამეცნიერო მუშაობის ორგანიზაციის საქმეში დახმარების აღმოსაჩენად.

გივი მიქელაძე აქტიურად მონაწილეობდა რესპუბლიკის პარტიულ ორგანიზაციების ცხოვრებაში. იყო საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს 4 მოწვევის დეპუტატი, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის წევრი, მინაქეთული ჰქონდა საქართველოს მეცნიერებისა და ტექნიკის დამსახურებული მოღვაწის წოდება, დაჯილდოებული იყო ორი შრომის წითელი დროშის ორდენით, „საპატიო ნიშნის“ ორდენითა და მედალით.

გივი მიქელაძე — ბრწყინვალე სპეციალისტი, მეცნიერი, პედაგოგი და მოქალაქე ჩუმშარატი მაგალითია სამშობლოს წინაშე ვალმოდებული ადამიანისა.

ზ. თამაძე,
საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის მეტალურგიის ინსტიტუტის დირექტორი, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი.

ნიგნის თარო

გამოფენილია „მერანი“ გამოსცა პოეტ ზაქრო სამადაშვილის ახალი ლექსების კრებული, რომელსაც „ტრფიალი“ ეწოდება. წიგნს შემთხვევით არ ჰქვია „ტრფიალი“, კრებულის საერთო ხასიათს სწორედ სიყვარული განსაზღვრავს. პოეტის ლირიკული გმირი შეუყვარებულია მამულზე, ხალხზე, ადამიანებზე, რომლებმაც გმირობით ასახელეს ამგადარი დედები, სამშობლო, — ჩვენი დიდი. ქვეყანა.

წიგნის რედაქტორია ლ. თურბანდაშვილი, მხატვარი — ნ. ბაალიშვილი.

• • •

გამოფენილია „მერანი“ რუბრიკით „ქართველი ბერტლები დიდ სამამულო ომში“ ამჟვრად მეთხუელს შესთავაზა ვლადიმერ ელეაშვილის ლექსების კრებული „ფრონტული ფურცლები“.

რედაქტორია ე. ქარსანიძე, მხატვარი — ა. თოდრია.

• • •

ფოსკოვი გამოშვებულია „სოვეტსკი პისატელში“ გამოსცა ზოთა ოოოკეს პიესების კრებული „ზღინარის გაღმა ჩემი სოფელია“. წიგნის რედაქტორია ა. ებანოიძე, მხატვარი — ე. ფრობიანი.

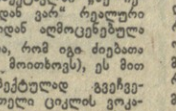

25 ნოემბერი

ფოსკოვი

პირველი პროგრამა. 9.00 — — „ვრემია“. 9.50 — გამოვეგებაურეთ, მეზუკეებო! 10.35 — მხატვრული ფილმი „ქორწილი“. 11.50 — საბჭოთა სიმღერის კონნეერი. 12.25, 15.30 — ახალი ამბები. 15.50 — მეგობართა ეკრანი. სოციალისტური ქვეყნების დოკუმენტური ტელეფილმები. 16.30 — სტუდია „ოლიონოკის“ საკონცერტო დარბაზი. 17.15 — ანტუან დე სენტ-ეგზუპერი. ცხოვრებისა და შემოქმედების ფურცლები. 18.05 — ანსამბლ „რუსული სუვენირის“ კონცერტი. 18.30 — საბჭოჭაკო სკოლა. 19.00 — უკრავს ვ. კოვტუნი (აკორდეონი). 19.15 — მოლეონია ლენინური უნივერსიტეტები. შრომა — საზოგადოება — ადამიანი. 19.45 — „ზღვის მსოფლიოქი“. 20.00 — მეენიერება. 20.30 — მხატვრული ფილმი. 22.00 — „ვრემია“. 22.35 — სიმღერა-82. დასასრული — ზღვის მსოფლიოში.

მეორე პროგრამა. 9.00 — ფილის ეკარგნი. 9.15, 11.05, 12.00 — სამეცნიერო-პოპულარული ფილმები. 9.35, 10.35 — ფიზიკა. მე-6 კლასი. 10.05, 13.10 — ესპანური ენა. 11.35, 12.45 — ზოოლოგია. მე-7 კლასი. 12.15 — ფიზიკ სკოლა, 13.40 — ისტორია. მე-4 კლასი. ვ. ი. ლენინი და პარტია. 14.10 — ბალრინის რომანტიკული თეატრი. 15.10 — სუპტიტრებიანი მხატვრული ფილმი „დაკარგული ექსპედიცია“. მეორე სერია. 16.15, 19.00 — ახალი ამბები. 19.15 — ბ. რაველი — კვარტეტი ფა მაჟორი. 19.45 — პოკეი. ცსკა — „ტორპედო“. შესვენებისას (21.00) — „ძალი ნებისა, პატარებო!“, 22.00 — „ვრემია“. 22.35 — მხატვრული ფილმი „ვინ ეძებს ოქროს ფასკერს?“ (ჩეხოსლოვაკია).

25 ნოემბერი

თბილისი

პირველი პროგრამა. 9.00 — „ვრემია“ (მ.). 9.45 — სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „ბამბ, ფიდელ და ჩვენ“. 10.00 — „მოამბე“. 10.30 — „სსრკ-60“ სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „სახლი“. 11.00 — „ეკრანი“. 11.30 — სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „რა იციან მარეულიანის შესახებ?“. 13.00 — ამბიტიფინტერთათვის — ბილიოგრაფია. 13.30 — მხატვრული ფილმი „ბოსკოვის დრითი“. 17.00 — შეეთსწავლოთ ფრანგული ენა. 17.30 — ქართული დოკუმენტური ფილმი „ნაღელვანი რომანსი“. 17.50 — „ბუნების კარი“. 18.35 — „ქართული მუსიკის ისტორიიდან“ — ზაქარია ფალიაშვილი. 19.15 — „მოლეონთა ლენინური უნივერსიტეტი“ — „შრომა, საზოგადოება, ადამიანი“ (მ.). 19.45 — „ზღვის მსოფლიოში“ (მ.). 20.00 — „მოამბე“. 20.30 — „სსრკ-60“ — ბედნიერი ფურცელი (უკრაინის ტელევიზიის გადაცემა). 21.30 — კონცერტი. 22.00 — „ვრემია“ (მ.). 22.35 — მხატვრული ფილმი „ბუნელი კაცისა“, პირველი სერია. 23.35 — ახალი ამბები.

მეორე პროგრამა. 17.05 — სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „აკადემიკოსი ბოგომოლეკი“. 17.50 — მოსწავლეთათვის — ქართული ენა. 18.35 — „ჩვენს დიდ სამშობლოში“. კინონარკვევი „აშბასადი“. 18.45 — მასწავლებლის საათი — ფიზიკა. 19.30 — მხატვრული ფილმი „ცისა და დედამიწას შორის“.

გადაწყდება ვალენსიაში

ვალენსია მილანაჩი, ამჟამად „ვალენსიის“ უფროსი მწვრთნელი რომ საფეხბურთო სამყაროში საბელმოგებელი პროგნოზები გაბლავთ, მარტო ამის აღნიშვნით ბევრს ვერას ეიტყოდით. ეინც ამას ერთხელ მაინც შეხვედრია, უმალ დარწმუნდებოდა, რომ იგი ბულწთადი მოსაუბრე, თავისი საქმის ზედმიწევნით მცოდნე და ალაფი კაცია. თავად მას 1970 წლიდან ვიცნობ და ყოველი შეხვედრისას, ცხადია, ჩვენი საფბურთის მთავარი თემა ფეხბურთი გახლ...ი. მაგრამ ამ შესანიშნავი სპეციალისტის ბიოგრაფიაში ისეთ ფაქტებსაც წააწყდებით, რომლის შესახებ ბევრმა არც კი იცის. ყმაწვილობისას, 1944-45 წლებში მამისტოლ ვეაკაცებთან ერთად ეუგოსლავიის ერთ-ერთ პარტიზანულ რაზმში იყო და სამშობლოს გმირულად ებრძოლებოდა ფაშისტებს. გუშინდელი მატჩის წინ მილანაჩმა, რომელსაც სასტუმრო „ოვერიის“ ოლმაში შევხვედი, ძველი ამბავი გიამბენინა და მკითხა: ხომ არ მიგიგია ჩემი მამობილის „ვალესიათვის? გავიხსენთ ფრჩხილები: სამეგ ის არის, რომ მილანაჩის, მართლაც ჯერ კიდევ უწვრილულ ბაბუკის პარტიზანულ რაზმში საბჭოთა ოფიცერი მიხეილ კურაშოვი გერმანელებთან ბრძოლაში ტორეადორს უმსუბუქებდა, მხეცური ვიეკაცობის მაგალითს უჩვენებდა... მილანაჩს კითხვაზე პასუხად სამეფო ვერაფერი ვთქვი. ჩერნოგორიელი ჭაბუკის, მილან მილანაჩის ბიოგრაფიის ამ ეპიზოდს ინტიმურ ვიხსენ ნ ე ბ, ვინ იცის, იქნებ საქართველოში ვინმე იცნობს კიდევ, ანდა იცნობდა მიხეილ კურაშოვს და ამის თაობაზე მის შვილობილს ხმა მიაწვდინოს...

მოკითხვა-მიკითხვისა, თუ გერმანელ ფაშისტებთან სამკვლრო-სასიკვდილო ბრძოლის ეპიზოდებზე საუბარში ნელნელა ფეხბურთის თემა შემოიპარა. — ბრძოლა არ შემიწყვეტია, ახლაც ვებრძვი, მაგრამ უმჯობესი ველზე — საფეხბურთო სარბიელზე, თანაც — მშვიდობიანი ცის ქვეშ. ამის რა სკოლა, ეეიოდინება, ეეგოოლავიაში ერთი პატარა ქუთხეა, ჩერნოგორია, მეც მისი შვილი ვარ. ჩემს თანამოძმეებს ყარგი გამოთქმა აქვთ: ჩერნოგორიელები სულ 200-ოდე ათასია, მაგრამ რუსეთთან ერთად 200 მილიონი ვართო.! ახლა ალბერტს ეკითხეთ, ეს ალბერტ ბელინინ, რუსეთის სფარ სახალხო არტისტი, ანა პავლოვას სახელობის პრემიის ლაურეატი ელეონორა ვლასოვა.

ორიოდე სიტყვა სპექტაკლების სცენოგრაფიისა და კოსტიუმების შექმნის ხელოვნების ჭეშმარიტ მაღალ მხატვრულობაზე; საოცარ ხატიფი და დახვეწილია ამ მხრივაც თეატრის ყოველი ნამუშევარი, ფერწერული აზროვნების ესოდენ მაღალნიჭიერებით გამორჩეული. მთავარი მხატვრის — გალინა კოლმენოკის სახით, ებრაულ კამერულ მუსიკალურ თეატრს უზადო მხატვარი ჰყავს.

წარმატებით ჩაველლმა გასტროლებმა კიდევ ერთხელ ცხადყო, თუ რა დიდი შემოქმედებითი პოტენციალი ჰქონია ბირობიჯანელ თეატრალურ დასს. უეჭველია, იური შერლინგს შემოქმედებითი ფანტაზია და „ხეგარმო“ პროფესიული ოსტატობა ახალ წარმატებებს აზიარებს ამ შესანიშნავ მხატვრულ კოლექტივს.

მზია იაშვილი,
მუსიკათმცოდნე.

სურათებზე: ზემოთ — „ი. შერლინგის და ბ. ბელუნის ვოკალურ-საფორტეპიანო დუეტი (სპექტაკლი „მე ჩემი ბავშვობიდან ვარ“); ქვემოთ — სცენა ბ. ბელუნის მუსიკალური სპექტაკლიდან „ზოდთ ყველამ ერთად“.

თ. ნიკოლაიშვილისა და ვ. ბენეშიურის ფოტო.

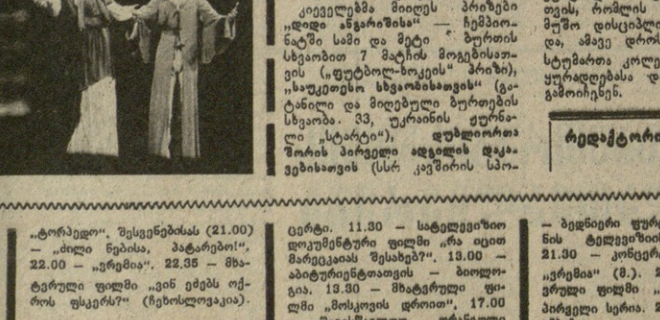

შესანიშნავი მხატვრული კოლექტივი

ებრაული კამერული მუსიკალური თეატრი თბილისში

დრამატურგიულ ტემპთა მონაცვლეობის მკვეთრი, ჭეშმარიტად „შერლინგისეული“ ფინამიზმის“ მეოხებით ახლებური ექსპრესიული მანერით აღბეჭდილ ამ „ციკლურ მთელში“ ერთმანეთს უპირისპირდება ტრაგიკულისა თუ ყარნოლის, ლირიკულისა თუ დრამატულის ელემენტები და თვით ეპიკურის სიღრმეებშიც შეპრიალა. აქედან — თეატრის ამ ახალი ნამუშევრის სახეობრივი წყობის ოლი სკეენური ბუნება, მაშასადამე, სანახაობითობის ელემენტის უხვად გამოყენება. შესაძლოა სწორედ ამას გულისხმობდა ი. შერლინგი, როდესაც თავის ახალ მუსიკალურ წიაღსცენას სპექტაკლი უწოდა, თუმცა სავსებით ცხადია, რომ ეს უკანასკნელი მხატვრული ჩანაფიქრის ამოქმედების წმინდა თეატრალურ ხერხთაგან განსხვავებულ პრინციპებს გულისხმობს.

და აქ, ვფიქრობთ, აუცილებელია ითქვას, რომ შერლინგის ახალი სპექტაკლის სანახაობითობა ყოფითი მუზიკირების ამ დიდი ტრადიციიდან მომდინარეობს, რომელიც ესოდენ ძლიერია ებრაულ ხელოვნებაში. ასე რომ, ყოფითი მუზიკირების ტრადიციის გაცოცხლების, უფრო სწორად, ახალ თვისებრივობაში წარმოჩენის ის ტენდენცია, რომელიც ძლევამოსილ სპექტაკლში „მე ჩემი ბავშვობიდან ვარ“ რეალური წინამძღვარებიდან აღმოცენებულა (სხვა საკითხია, რომ იგი ძიებათა განგრძობას (მოითხოვს), ეს მით უფრო პერსპექტიულად გვეჩვენება, რომ მთელი ციკლის ვოკალურ-ინსტრუმენტული სიბრტყე მასთან კონტრაპუნქტულად შეხამებულ პლასტიკურ, მაშასადამე, ქორეოგრაფიულ პლასიც გულისხმობს, რამეთუ სინკრეტული სანახაობიდან (პოეტური, მუსიკალური და ქორეოგრაფიული საწყისების ერთიანობა) წარმოდგება კომპოზიციის ის რიტმული ... ფორმაც, ყველი ეტაპზე ფიზიკურად რომ გამოკრთის. ამის დადასტურებაა სპექტაკლის დინამიკაში ტრანსფორმირების მაღალი საკომპოზიტორო ოსტატობაც. ინტონაციური, რიტმული და ტემბრული მოდიფიციურების „ფოლკ-როკ-ჯაზ-კანტრის“ მანერით ორიენტირების რომ გულისხმობს. აქ უდავოდ დიდია ი. შერლინგისა და ბ. ბელუნის საშემსრულებლო ოსტატობა, მათი არტისტული ბუნება, სანახაობის ყოველ ეტაპზე დიდი ძალით რომ წარმოჩნდება და ფინალში აყალიბებულ ვირტუოზულ პიესაში — „დიდი და ძნელი გზა“ ესოდენ შთამბეჭდავია.

ეური შერლინგის გამორჩეულმა ნიჭმა, ცხოვნერი ბუნებრიობით რომ იქცევს ყურადღებას, მთელი თავისი ელვარებით გაიბრწყინა ჩვენი მაყურებლისათვის უკვე ყარგად ცნობილ სპექტაკლებიც; „შავი ალვარი თეთრნოსანთვის“ (ყოფითი ფსიქოლოგიური დრამის საფუძველდან ამოზრდილი ოპერა-მისტერია), „ზოდთ, ყველამ ერთად“ (ხალხურ თეატრალურ ინსტიტუსანთა ტრადიციაზე ორიენტირებული სინკრეტული ქმედებანი) და „უკანასკნელ როლში“ (ფსიქოლოგიური დრამის ასპექტით გადაწყვეტილი რეპერტუარი).

ეგრეთწოდებული გადასამუშავებელი წიდების წარმოებისათვის გ. მიქელაძემ შექმნა სრულიად ახალი, ორგანულური კონსტრუქციის ღუმელი, რომელიც ფაქტობრივად უბრუნველყოფს ხსენებული წიდების უწყვეტ ...

გივი მიქელაძე 45 შრომის ავტორია, რომელთაგან დიდი თეორიული გამოყენებითი მნიშვნელობა აქვთ.

ქართველ ელექტროთერმისტთა სკოლა სასახელოდ განაგრძობს მის მიერ დაწყებულ საქმეს. გ. მიქელაძის მოწაფეებს მიერ შესრულებულმა სამუშაოებმა აღიარება მოიპოვა ჩვენს ქვეყანაში და საზღვარგარეთ.

შესანიშნავი მეცნიერი ასევე ჩინებული პედაგოგი იყო. სამი ათეული წლის განმავლობაში ეწეოდა პედაგოგიურ მოღვაწეობას ჯერ ლენინგრადის ტექნოლოგიურ ინსტიტუტში, ხოლო შემდეგ — ქართველთა პოლიტექნიკურ ინსტიტუტში, როგორც დოცენტი და შემდეგ — პროფესორი.

1957 წელს, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს მეცნიერებისა და ტექნიკის სახელმწიფო კომიტეტის შექმნასთანავე გ. მიქელაძე მის პირველ თავმჯდომარედ დაინშნა და აქ მუშაობდა სიცოცხლის ბოლომდე.

ამ ხნის განმავლობაში გამოვლინდა მისი დიდი ორგანიზატორული ნიჭი, მრავალმხრივი განათლება და ფართო ერუდიცია. თამამად შეიძლება ითქვას, რომ ჩვენს რესპუბლიკაში ტექნიკის მეცნიერების ყველა დარგს დაეტყო მისი მადლიანი აზრის გავლენა. იგი ადვილად პოულობდა გამოსავალს ჩვენში მეცნიერებისა და ტექნიკის განვითარების რთული საკითხების გადაწყვეტისას. აღსანიშნავია, რომ გივი მიქელაძე მეთავეობდა ელექტროთერმისტის მეცნიერებისა და წარმოების განვითარების საკავშირო კომისიას. ზშირად მონაწილეობდა საზღვარგარეთ ელექტროთერმისტთა საერთაშორისო კონგრესების მუშაობაში რეგორც საბჭოთა დელეგაციის წევრი და ხელმძღვანელი. საბჭოთა მთავრობის დავალებით მოგზაურობდა განვითარებულ ქვეყნებში მეცნიერულ-ტექნიკური თანამშრომლობის დამყარებისა და მათთვის სამეცნიერო მუშაობის ორგანიზაციის საქმეში დახმარების აღმოსაჩენად.

გივი მიქელაძე აქტიურად მონაწილეობდა რესპუბლიკის პარტიულ ორგანიზაციების ცხოვრებაში. იყო საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს 4 მოწვევის დეპუტატი, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის წევრი, მინაქეთული ჰქონდა საქართველოს მეცნიერებისა და ტექნიკის დამსახურებული მოღვაწის წოდება, დაჯილდოებული იყო ორი შრომის წითელი დროშის ორდენით, „საპატიო ნიშნის“ ორდენითა და მედალით.

გივი მიქელაძე — ბრწყინვალე სპეციალისტი, მეცნიერი, პედაგოგი და მოქალაქე ჩუმშარატი მაგალითია სამშობლოს წინაშე ვალმოდებული ადამიანისა.

ზ. თამაძე,
საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის მეტალურგიის ინსტიტუტის დირექტორი, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი.

დიდი ფეხბურთის ლაურეატები

ბრაღიციისამებრ საფეხბურთო სეზონის დამთავრების შემდეგ, ჟურნალ-გაზეთების რედაქციები, სპორტული და საზოგადოებრივი ორგანიზაციები ასახელებენ დიდი ფეხბურთის ლაურეატებს. წლევანდელ სეზონში 4-4 პრიზი მოიპოვეს მინსკისა და კიევის დინამოელებმა. მინსკის „დინამო“ სეზონში ყველაზე მეტი ბურთის გატანისათვის (63 ბურთი) მიიღეს **ბ. დედოფოვის სახელობის პრიზს** (დაწესებულია საბჭოთა არმიის ცენტრალური სპორტულების მიერ), აგრეთვე პრიზებს **„ოქროსფერი ბურთისათვის“** — მეტოქეთა მინდვრებზე ყველაზე მეტი, 21 ქულის დაგროვებისათვის (უკრაინის ახალგაზრდული გაზეთი „კომსომოლსკოე ზნამია“), **„ვანკარეულიანცის ოქროსფერთათვის“** იმის გამო, რომ ყველაზე მეტი (5), ისეთი მატჩი მოიგო, რომლებშიც თავდაპირველად მეტოქე იყო დაწინაურებული (გაზეთი „სოვეტსკაია როსია“), **„პროგრესის თასს“**, დაწესებულ იმისთვის, ვინც სატურნირო ცხრილში წინა წელთან შედარებით ყველაზე დიდ ნახტომს გააკეთებს (მინსკის „დინამომ“ მარშანელი შეცხრე ადგილიდან პირველზე გადაინაცვლა). ეს პრიზი დაწეს